

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Nadia Angela Erjavec

**Pomen etnične homogamije/heterogamije za ohranjanje etnične identitete
pri argentinskih Slovencih**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Nadia Angela Erjavec
Mentorica: red. prof. dr. Tanja Rener

**Pomen etnične homogamije/heterogamije za ohranjanje etnične identitete
pri argentinskih Slovencih**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

Zahvala

Moja študijska pot se je začela pred petimi leti. Sama v domovini mojih prednikov in z mojo družino na drugi strani oceana, sem sprejela kot izziv življenjsko pot, ki sem si jo s pogumom načrtala. Sedaj zaključujem to življenjsko obdobje, odpirajo se mi nova vrata in me spodbujajo, da si upam sanjati dalje...

Nekaj vrstic bi rada namenila ljudem, ki so mi ves čas stali ob strani v času mojega študija ter tudi tistim, ki so mi pomagali pri nastajanju diplomske naloge.

Najprej bi se zahvalila svoji mentorici red. prof. dr. Tanji Rener za uresničitev predlagane teme, hiter odziv ter strokovno pomoč pri nastajanju diplomskega dela.

Hvala vodstvu fakultete in profesorjem, ki so skozi vsa ta študijska leta razumeli moj položaj tujke ter so mi bili pripravljeni pomagati, ko sem se znašla v stiski.

Zahvaljujem se Kati Cukjati, ki mi je pomagala in posredovala informacije, ki so mi bile v pomoč za izdelavo diplomskega dela. Posebej se zahvaljujem arh. Juretu Vombergarju, ker mi je zaupal statistične podatke o slovenskih družinah v Argentini, ki jih je zbiral skozi vsa ta leta. Hvala g. Franciju Cukjatiju, ki je temeljito odgovarjal na moja vprašanja pri opravljanem intervjuju in g. Tonetu Mizeritu, ki mi je omogočil dostop do gradiva, ki sem ga potrebovala. Hvala vsem intervjuvancem, ki so bili pripravljeni z veseljem sodelovati pri moji raziskavi.

Hvala Jožici in Jožetu, ker sta me sprejela, kot del njune družine. Brez vaju, bi bila moja študijska pot bistveno težja. Hvala Igor, ker si mi vedno skočil na pomoč, ko sem te prosila.

Hvala mojim prijateljicam Lujan, Jimeni, Belen in Marjani ter ostalim prijateljem, ker ste mi ob tej študijski poti nudili psihično podporo. Hvala tudi vsem, ki so bili del mojega življenja ob času mojega študija.

Mami in atiju se zahvaljujem, ker sta verjela vame in me nenehno vzpodbujala. Hvala tudi, ker sta se vedno trudila, da bi bila vesela, četudi je to vsebovalo veliko žrtvovanja. Hvala Frana, ker si bil moj »spovednik« in me neprestano poslušal, ko sem se sekirala in imela težave. Hvala, ker si najboljši brat na svetu. Hvala Ice, ker si bila vedno pripravljena mi pomagati, ko sem se obrnila nate za pomoč.

Nazadnje bi se še rada zahvalila mojemu Tomažu. Če bi morala naštevati, zakaj sem ti vse hvaležna, ne bi bila nikoli konec. Lahko ti samo povem hvala, ker si to, kar si...

Pomen etnične homogamije/heterogamije za ohranjanje etnične identitete pri argentinskih Slovencih

Slovenski priseljenci tretjega vala v Argentini so več kot pol stoletja ohranili slovensko kulturo, navade in jezik. Delo argentinskih Slovencev ni zanemarljivo, saj so z veliko truda in žrtvovanja dosegli, da je spomin slovenstva v tuji deželi ostal živ. Slovenska skupnost je odlično organizirana, vendar se sooča z družbenimi spremembami, katerim se mora prilagoditi. Vpliv družbe in okolja nanje je močan, zato se mora družina kot temelj ohranjanja slovenstva zavedati pomembnosti le tega. V diplomskem delu sem se s pomočjo kvalitativne metode, in sicer s strukturirani intervjuji s slovenskimi družinami, lotila analize pomena mešanih in ne mešanih zakonskih zvez pri ohranjanju slovenske etnične identitete. Dejstvo je, da so heterogamne družine v slovenski skupnosti postale vse pogostejše, zato sem namenila veliko pozornosti problematiki, ali mešane zakonske zveze negativno vplivajo na ohranjanje slovenskosti. Raziskala sem tudi pomembnost vključevanja argentinskih Slovencev v slovensko skupnost ter ali je njihov občutek slovenske etnične identitete skozi čas postal šibkejši. S pomočjo življenjskih zgodb intervjuvancev sem pridobila podrobne informacije o preučevanem fenomenu.

Ključne besede: družina, etnična identiteta, socializacija, etnična homogamija in heterogamija, slovenski priseljenci in njihovi potomci v Argentini.

The importance of ethnic homogamy/heterogamy to maintain ethnic identity of Slovenians in Argentina

Slovenian immigrants in the third wave in Argentina have preserved the Slovenian culture, customs and language for more than half a century. The work of Slovenes from Argentina is not negligible, since with their great efforts and sacrifices they have managed to keep the memory of the Slovenes in a foreign country alive. Slovenian community is well organized, but it faces social change, which it must adapt to. Social and environmental impact on them is strong, therefore the family as the foundation of maintaining Slovenian culture has to realize the importance of that. The thesis is through qualitative methods, from structured interviews with Slovenian families, embarked on the analysis of a mixed and not mixed marriages in maintaining the Slovenian ethnic identity. The fact is that heterogamous families in the Slovenian community have become increasingly common, so I paid close attention to the problem, whether a mixed marriage has a negative impact on the conservation of Slovenian culture or not. I also explored the importance of integration of Slovenes from Argentina in the Slovenian community and whether their sense of Slovenian ethnic identity has become weaker over time. Through life stories of the interviewees, I gained detailed information about the studied phenomenon.

Key words: family, ethnic identity, socialization, ethnic homogamy and heterogamy, Slovenian immigrants and their descendants in Argentina.

KAZALO

1	UVOD.....	9
2	OPREDELITEV KLJUČNIH POJMOV	11
2.1	DRUŽINA	11
2.1.1	Vloga družine	11
2.2	IDENTITETA.....	12
2.2.1	Etnična identiteta	13
2.3	ETNIČNA HOMOGAMIJA IN HETEROGAMIJA	13
3	PROCES SOCIALIZACIJE TER INKULTURACIJE	15
3.1	PRIMARNA IN SEKUNDARNA SOCIALIZACIJA.....	15
3.2	POSLEDICE RAZHAJANJA MED PRIMARNO IN SEKUNDARNO SOCIALIZACIJO.....	16
3.3	RESOCIALIZACIJA	16
4	STOPNJE ASIMILACIJSKEGA PROCESA	17
4.1	AKOMODACIJA IN ADAPTACIJA – INTEGRACIJA.....	17
4.2	AKULTURACIJA ALI KULTURNA ASIMILACIJA	18
4.3	VIŠJE STOPNJE ASIMILACIJSKEGA PROCESA	18
5	ZGODOVINSKI PREGLED EMIGRACIJE SLOVENCEV V ARGENTINO.....	20
5.1	PRVI VAL PRISELJEVANJA SLOVENCEV V ARGENTINO	21
5.2	DRUGI VAL PRISELJEVANJA SLOVENCEV V ARGENTINO.....	21
5.3	TRETJI VAL PRISELJEVANJA SLOVENCEV V ARGENTINO.....	22
5.3.1	Dejavniki in okoliščine, ki so omogočile ohranitev slovenske kulture v Argentini.....	24
6	STATISTIKE O DRUŽINAH S SLOVENSKIM POREKLOM V ARGENTINI IZHAJAJOČIH IZ TRETJEGA VALA PRISELJEVANJA.....	26
6.1	ETNIČNA HOMOGAMIJA IN HETEROGAMIJA SLOVENSKIH PRISELJENCEV TER NJIHOVIH POTOMCEV OD LETA 1947 DO LETA 2009.....	26
6.2	NATALITETA SLOVENSKIH PRISELJENCEV TER NJIHOVIH POTOMCEV.....	29
7	EMPIRIČNI DEL NALOGE	31
7.1	METODOLOGIJA DELA IN VZORČENJE	31

7.2	TEMELJNA RAZISKOVALNA VPRAŠANJA	32
7.3	PODATKI INTERVJUANCEV	33
7.3.1	Etnično homogamne družine	33
7.3.2	Etnično heterogamne družine	33
7.4	PRVI DEL: MULTIKULTURNOST IN OHRANITEV SLOVENSKE KULTURE.....	34
7.4.1	Etnična samopodoba in občutek etnične pripadnosti Slovencev v Argentini ...	34
7.4.2	Ključni dejavniki za ohranitev slovenske kulture.....	35
7.4.3	Socialna opora	36
7.4.4	Širitev socialnih mrež	36
7.4.5	Sodelovanje in vključenost v slovensko skupnost.....	36
7.4.6	Prostorske in časovne razmere kot determinanta ohranjanja slovenske kulture.....	38
7.4.7	Vpliv partnerja brez slovenskih korenin na ohranjanje slovenske kulture v družini.....	38
7.4.8	Sprejemanje zakonskega partnerja brez slovenskih korenin s strani slovenske skupnosti.....	39
7.4.9	Percepcija zakonskega partnerja brez slovenskih korenin do slovenske skupnosti in slovenskosti	40
7.4.10	Posledice oddaljevanja od slovenske skupnosti in opuščanje slovenskosti	40
7.4.11	Strpnost dominantne kulture do manjšinske skupine	41
7.5	DRUGI DEL: DRUŽINA IN PARTNERSKI ODNOS	42
7.5.1	Generacijsko razlikovanje med izvorno in lastno družino	42
7.5.2	Izbira partnerja.....	42
7.5.3	Družina kot temelj ohranjanja slovenskosti.....	43
7.5.4	Jezik kot indikator stopnje ohranjanja slovenske kulture.....	44
7.5.5	Partnerski odnos in konflikti v zakonski zvezi.....	45
7.5.6	Sprejemanja družine s slovenskimi koreninami člana brez njih.....	45
7.5.7	Vpliv mešanih zakonov na ohranjanje slovenske kulture	46
8	DISKUSIJA	48
9	SKLEP	51

10	LITERATURA	53
	PRILOGE	56
	PRILOGA A: Vprašalnik	56
	PRILOGA B: Informacije o izvedbi intervjuja	61
	PRILOGA C: Tabela o številu prijavljenih porok, rojstev in smrti Slovenskih priseljencev ter njihovih potomcev v Argentini od leta 1948 do leta 2009	62

KAZALO SLIK

Slika 5.1: Model ohranjanja etnične in politične identitete	25
Slika 6.1: Število porok slovenskih priseljencev in njihovih potomcev v Argentini od leta 1947 do leta 2009	27
Slika 6.2: Odstotek porok slovenskih priseljencev in njihovih potomcev v Argentini od leta 1947 do leta 2009	28
Slika 6.3: Število rojstev slovenskih potomcev na leto v Argentini od leta 1948 do 2009	29

KAZALO TABEL

Tabela 5.1: Število slovenskih priseljencev in število družin po posameznih obdobjih priseljevanja v Argentino	20
Tabela 7.1: Podatki o intervjuvancih iz etnično homogamnih družin	33
Tabela 7.2: Podatki o intervjuvancih iz etnično heterogamnih družin	33

SEZNAM KRATIC

SDO	Slovenska dekliška organizacija
SFZ	Slovenska fantovska zveza
SKA	Slovenska kulturna akcija
SSTRMB	Slovenski srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka
UNECE	Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo

1 UVOD

Prihod Slovencev v Argentino se deli na tri glavne valove. Osredotočila se bom na tretji val priseljevanja Slovencev v Argentino, saj je imel največje konotacije pri ohranjanju slovenske kulture v tuji deželi. Slovenska skupnost v Argentini je cenjena zaradi svoje kontinuitete.¹ To se kaže pri njenem več kot šestdesetletnem obstoju. Brez družine, ki ne bi v sebi nosila slovenske etnične identitete, bi bilo nemogoče posredovati njihovim potomcem občutek slovenske nacionalne pripadnosti.

V današnji družbi je individualizacija posameznika postavljena v ospredje, medtem ko so sorodniške mreže, družina in prijatelji podvrženi tveganjem ter spremembam (Dremelj 2003). Družina se mora tem spremembam in novim življenjskim razmeram prilagoditi, da lahko ohranja lastno kontinuiteto (Minuchin v Čačinovič-Vodrinčič 1998, 157).

Družino se lahko ovrednoti kot simbolično povezavo in prostor, ki ne presega le biološke narave; družina je predpogoj za gradnjo kulture, ker prav iz nje izhajajo posamezniki, ki sooblikujejo družbo in potemtakem tudi kulturo (Bajzek 1997, 92). Ker se znotraj družine odvijajo in reproducirajo odnosi, ki pogojujejo delovanje družbe, se v sodobnih časih namenja pozornost mešanim zakonskim zvezam (Sedmak 2002a, 39). Raziskave kažejo, da je pojav mešanih zakonskih zvez postal vidnejši trend po svetu, ki ni izjema niti med slovenskimi priseljenci, posebno med njihovimi potomci. Sodobni trendi upoštevajo mešane zakonske zveze kot eno od mnogih družinskih oblik. Vendar se nekatere skupnosti takih družin bojijo, ker mislijo, da bi to lahko pomenilo zmago prevladujoče oziroma dominantne kulturne nad šibkejšo (Medvešček 2006, 66-67). V mojem raziskovalnem primeru je šibkejša kultura slovensko ljudstvo živeče v Argentini, ki je dan za dnem podvrženo asimilacijskim procesom.

Cilj raziskave je ugotoviti, kako etnično heterogamne in homogamne družine vplivajo na ohranjanje slovenske kulture v Argentini in kakšno vlogo imajo znotraj slovenske skupnosti (v Argentini). Pozornost sem namenila omenjeni problematiki, ker sem sama argentinska

¹ V diplomski nalogi se bom večkrat osredotočila na slovensko skupnost, zato moram poudariti, da se vedno sklicujem na slovenske priseljence in njihove potomce, ki spadajo v tretji val priseljevanja (Razen v primerih, ko je napisano, da se govori o slovenski skupnosti prvega oziroma drugega vala priseljevanja).

Slovenka, ki se je vrnila v domovino svojih prednikov. Sama cenim delo argentinskih Slovencev, ker nosim v sebi zaklad, ki ga ne bi nikoli imela brez svoje družine in slovenske skupnosti.

Diplomska naloga je zgrajena tako, da po uvodnem poglavju sledi teoretični in empirični del naloge. V teoretičnem delu bom opredelila ključne pojme za boljšo izpeljavo raziskovalnega dela, in sicer bom pisala o pojmu družine in njenih funkcijah, identiteti, etnični homogamiji in heterogamiji. Nadalje bom razložila proces socializacije/inkulturacije ter postopek asimilacijskega procesa priseljencev, ki se morajo prilagoditi novemu okolju. Temu sledi zgodovinski pregled prihoda Slovencev v Argentino, njihovo življenje in življenje njihovih potomcev ter razvoj slovenske skupnosti v tuji deželi. Ta je podkrepjen s prikazom statističnih podatkov o prijavljenih slovenskih in mešanih porokah ter rojstvih v slovenskih periodičnih publikacijah. V raziskovalnem delu naloge bom najprej predstavila metodologijo dela in raziskovalna vprašanja. Nadaljevala bom s prikazom rezultatov na osnovi opravljenih intervjujev s partnerji v mešanih zakonskih zvezah in v etnično homogenih zakonskih zvezah. Posegala bom v intimno sfero družin s slovenskimi koreninami preko življenjskih zgodb zakonskih partnerjev, ki jo konstruirajo. Nenazadnje sledi diskusija, v kateri bom presojala svoja raziskovalna vprašanja, za tem pa zaključek.

2 OPREDELITEV KLJUČNIH POJMOV

2.1 DRUŽINA

Obstaja mnogo definicij za opredelitev pojma družine. Ključni problem, ki ga izpostavi Renerjeva (2006, 15) je ta, da je težko najti enotno definicijo, ki naj bi bila najbolj inkluzivna, razlikovalna in operativna. Razlikovalna pomeni, da se pojem družine razlikuje od drugih sorodstvenih pojmov, kot je lahko zakonska zveza. Inkluzivnost se nanaša na to, da bo pojem družine vključeval vse možne oblike, v katerih se lahko pojavi, torej mora biti nediskriminatoren. Nazadnje operativnost poudarja to, da se enotni pojem lahko uporablja na vseh področjih, in sicer na statističnem, raziskovalnem, socialnem in političnem (Rener 2006, 15).

Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo (UNECE) podpira definicijo, ki je uporabna za popise prebivalstva ter razna statistična raziskovanja oziroma namene. UNECE definira družino takole: »Družino definiramo v ožjem smislu kot jedrno družino, to sta dve osebi ali več oseb, ki živijo v skupnem gospodinjstvu in so med seboj povezane z zakonsko zvezo, kohabitacijo ali starševskim razmerjem« (Keilman v Rener 2006, 15).

Znotraj sociološkega področja se v mnogih primerih poudarja skupna točka, da je za nastanek družine nujna dvogeneracijska skupnost kot družbena institucija, ki je odgovorna za skrb za otroka ali otroke. To je razvidno v naslednji definiciji, ki jo je podala Organizacija Združenih Narodov (OZN): »Družino predstavljajo vsaj en (odrasel) človek ali skupina ljudi, ki skrbi za otroka/e in je kot taka (torej kot družina) prepoznana v zakonodajah ali v običajih držav članic« (Family: form and Functions v Rener 2006, 16).

2.1.1 Vloga družine

Funkcije družine se skozi čas spreminjajo, a so nekatere od njih, v večji ali manjši meri, ostale nespremenjene. Švabova (2006, 64) pravi, da sta dve še vedno temeljni funkciji družine v današnjih časih zelo pomembni. Ti dve sta: socializacija otrok in psihična stabilizacija odraslih

posameznikov.² Socializacija otrok pomeni družbeno-kulturno oblikovanje otrok na podlagi najpomembnejših vrednot in norm, ki v določeni družbi veljajo in se prenašajo med posamezniki in generacijami. Psihična stabilizacija odraslih osebnosti pomeni, da mora družina nuditi in skrbeti za varnost ter čustveno podporo njenih članov (Filipčič 2002, 17).³

Družina ne samo da razvija percepcijo spolnih vlog njenih članov, ki se od kulture do kulture razlikujejo, temveč zagotavlja tudi reprodukcijo za ohranjanje človeštva. Nekdaj je bila družina neločljivo povezana z ekonomsko sfero, saj je imela proizvodno funkcijo (Sieder v Dremelj 2003, 152-153), sedaj pa ohranja le še potrošnjo funkcijo. Podobno se dogaja z izobraževanjem in vzgojo otrok, saj ti potekajo predvsem izven nje. Država je družini odvzela nekatere funkcije, kot sta urejanje ekonomskega in izobraževalnega sistema (Filipčič 2002, 17-18). Spremembe so opazne tudi v preživljanju prostega časa, ki večinoma poteka v socialnih mrežah izven družine (Flere 2003, 127).

Družina je osnovna institucija zasebnega življenja, znotraj katere se gradijo medosebni in čustveni odnosi, goji se solidarnost ter izpostavi sistem vrednot, norm in pričakovanj, da se lahko ljudje vključijo v družbo in v njej funkcionirajo (Ule in Renner v Dremelj 2003, 152).

2.2 IDENTITETA

»Identiteta je minimalna socialna institucija, ki definira subjekt za kompetentnega socialnega akterja. Omogoča socialno prepoznavanje ali kake druge socialne enote kot identične skozi različne socialne situacije. Je presečišče individualnega in družbenega, subjektivnega in objektivnega v in na subjektu. Identiteta tako postane socialni označevalec osebe ali socialne enote« (Ule 2000, 322).

Posameznik mora razviti odnos do drugih, da lahko sploh formira lastno identiteto. Prav v tem vzajemnem odnosu mu je dana osebna identiteta (Južnič 1993, 106-107) in se mu potemtakem dodeli tudi nek družbeni status (Lukšič-Hacin 1995, 93-94). Poleg tega posameznik, ki je v interakciji z drugimi ljudmi, postane del določene/ih skupnosti, kjer lahko razvija občutek skupinske identitete (Južnič 1993, 140-141).

² Funkciji izhajata iz Parsonove standardne teorije o nuklearni družini (Cheal v Filipčič 2002, 24).

³ Skrb kot družinska funkcija je bistvena za pravilno delovanje družine v vsakodnevnem poteku (Švab 2003, 1114).

2.2.1 Etnična identiteta

Etnična identiteta je ena od možnih skupinskih identitet (Južnič 1993, 265). Etnična identiteta pokrije tri ključne pojme: etnija, nacija in narod. Etnije se med seboj diferencirajo zaradi jezika, kulture, zgodovine, mitov in religije. Te se lahko preoblikujejo v narod, vendar morajo zadevati tudi ideološke in politične zadeve. Nacija obsega pojma narod in država, na tak način, da njuna povezava omogoča obstoj nacionalne države, torej nacije (Lukšič-Hacin 1995, 151-153).

Etnična identiteta je družbeni konstrukt in je ne določa nobena biološka determinanta (Razpotnik 2006, 240). Teritorij pripomore k temu, da se pri etničnih skupinah ustali njihova »narava in kultura«. Vezi v etničnih skupinah postanejo trdnejše zaradi izvorne kulture, jezika ali religije, saj imajo integrirajočo vlogo. Etnične skupine so lahko vezane na teritorij, ki ga imajo v spominu in so ga morale zapustiti iz različnih razlogov (Flere 2003, 103).⁴

2.3 ETNIČNA HOMOGRAMIJA IN HETEROGRAMIJA

Zakonske zveze so lahko po njihovi sestavi etnično homogamne ali etnično heterogamne. Etnično homogamijo Sedmakova definira takole: »...opredeljuje tip zakonske zveze med partnerjema podobnih karakteristik, je zloženka besed homos (isti) in gamos (zakon)«. Po drugi strani opredeli tudi pojem etnične heterogamije: »...označujemo tiste vrste zakonskih zvez, ki prestopijo rasno, religiozno in/ali kulturno načrtane meje skupin in potemtakem predstavljajo interzakonske zveze« (Sedmak 2002a, 29).⁵

Štrukelj je pri nas prva pisala o homogamnih in heterogamnih zakonskih zvezah, kar je prispevek za boljše razumevanje mešanih in ne mešanih zakonskih zvez. Homogamna teorija pravi: »...da se partnerji s podobnimi osebnostnimi, socialnimi, narodnostnimi značilnostmi medsebojno bolj privlačijo, zaradi česar strmijo k sklepanju kulturno, socialno, rasno, religiozno in ekonomsko homogenih oziroma homogamnih zakonov«. Po drugi strani se

⁴ Te skupine so po definiciji diasporične etnične skupine (Flere 2003, 103).

⁵ Obstaja več definicij za opredelitev pojma mešana zakonska zveza. Uporabila bom preprostejšo definicijo, ki poudarja, da je pri mešanih zakonskih zvezah postavljena v ospredje »lingvistična, religiozna, nacionalna, rasna in/ali narodnostna, različnost vključenih partnerjev« (Sedmak 2002a, 25). Sama sem uporabila ožjo definicijo, ki med etnično mešane pare uvršča zgolj tiste partnerje, katerih vsaj eden od staršev nima slovenskih korenin.

heterogamna teorija glasi: »...da se nasprotja medsebojno privlačijo in da se potemtakem posameznik, s ciljem zadovolji vrsto potreb, raje odloči za nesličnega partnerja« (Štrukelj v Sedmak 2002a, 54).

Zakonske zveze so pogojene s strukturiranimi normativnimi in ne normativnimi dejavniki. Normativni dejavniki se nanašajo na kulturna, družbena in zgodovinska ozadja ter na prepustnost mej med različnimi etnijami na osnovi obstoječih pravil. Zakon endogamije kot normativni dejavnik se nanaša na dovoljenje porok med pripadniki iste družbene skupine, in sicer znotraj klana, družbenega razreda, družine, rasne, etnične ter religiozne pripadnosti. V nasprotju s tem zakonom zakon eksogamije prepoveduje sklepanje porok znotraj iste družbene oziroma socialne skupine (Sedmak 2002a 40-41; Flere 2003, 125).

Med nenormativne dejavnike se lahko umeščajo: *kulturni dejavniki* (Sedmak 2002a), *demografske spremenljivke* kot so starost, verska, rasna in nacionalna pripadnost in *socialno-ekonomski status*, ki vsebuje izobrazbo, poklic, družbeni ter ekonomski položaj (Štrukelj v Sedmak 2002b, 35). Posebno pozornost pripisujejo tudi *prostorskim razmeram*, saj v mnogih primerih pogojujejo izbiro partnerja (Sedmak 2002b, 36).

Ključna problematika pri obravnavi mešanih zakonskih zvez je rezultat raziskav, ki se nagibajo k temu, da so ne mešane zakonske zveze stabilnejše in imajo manjšo stopnjo tveganja, da bi lahko prišlo do ločitve (Gordon; Kalmijn v Sedmak 2002a, 57). Med partnerjema s sorodnim ozadjem je prisotna večja verjetnost, da imata podoben pogled na svet in percepcijo življenja. Torej je realnost enega partnerja verjetno tudi realnost drugega partnerja (Berger in Luckmann v Sedmak 2002a, 56). Cerroni-Long in Cubi (v Sedmak 2006, 192) izpostavita, da medkulturna distanca povzroča stresne situacije, toda v nasprotju s to predpostavko drugi avtorji menijo, da na dejansko raven stresa vplivajo zunanji dejavniki, kot so odnos in sprejetje primarne etnične skupine, družine ter širše sorodniške mreže partnerjev (Parkman; Sawyer; Cerroni-Long; Romano; Augustin; Waldren v Sedmak 2002a, 36). K pozitivni obravnavi mešanih zakonov Maxwell (v Sedmak 2002a, 36) doda, da medkulturno družinsko okolje prispeva k temu, da imajo člani teh družin večjo stopnjo tolerantnosti do sprejetja drugih kultur.

3 PROCES SOCIALIZACIJE TER INKULTURACIJE

Inkulturacija je vezana na posameznikovo sprejemanje določene kulture. Socializacija se nanaša na prilagajanje posameznika neki družbi (Južnič 1989, 25).

Procesa socializacije ter inkulturacije sta pomembna, ker ljudje v njih formirajo svojo osebnost, spoznavajo družbene norme, izoblikujejo svoja pričakovanja o življenju, pridobijo kulturne in delovne navade, naučijo se izražanja čustev, mišljenja, govora, komuniciranja, vrednotenja, itn. (Južnič v Lukšič-Hacin 1995, 98). Posameznik ob rojstvu prihaja v novi svet s predispozicijami in s pomočjo omenjenih procesov lahko postane družbeno in kulturno bitje (Lukšič-Hacin 1995, 97; Lukšič-Hacin 1999, 59-60).

3.1 PRIMARNA IN SEKUNDARNA SOCIALIZACIJA

Primarna socializacija se odvija z ljudmi, ki so v otrokovem krogu v prvih letih njegovega življenja, torej z družino. Čustvena navezanost otroka na osebe, katere so jim zgled, privede do tega, da jih poskuša oponašati. Otrok se identificira s pomembnimi Drugimi in oblikuje svojo identiteto na zavedni in nezavedni ravni (Berger in Luckmann v Lukšič-Hacin 1995, 98-99). V primarni socializaciji je identiteta posameznika že delno oblikovana, zato se prevzeti vzorci, ki so močno zasidrani v notranjem svetu otroka, ne morejo veliko spremeniti v njegovem nadaljnjem razvoju (Lukšič-Hacin 1995, 98-100).

Otrok, ko vzpostavi stik s širšo družbo, je podvržen sekundarni socializaciji. Ponavadi se ta prične, ko začne hoditi v šolo ali v cerkev oziroma je izpostavljen množičnim medijem. V tej fazi se posameznik nauči pravil družbe, jih ponotranji ali zavrne na bolj institucionaliziran in normativen način (Žigon 1998, 24). Vezi med ljudmi niso več zgolj čustvene, kot je bilo to v primarni socializaciji, temveč potekajo na formalni in neosebni ravni ob prisotnosti visoke stopnje anonimnosti (Lukšič-Hacin 1995, 100-101; Lukšič-Hacin 1999, 60-61).⁶

Socializacijski proces je kompleksen, tako kot pravita Berger in Luckmann (1988, 128): »Socializacija ni nikoli popolna in nikoli dokončana«.

⁶ Anonimnost je značilna za sodobne družbe, kjer odnosi potekajo na neosebni ravni (Lukšič-Hacin 1999, 61).

3.2 POSLEDICE RAZHAJANJA MED PRIMARNO IN SEKUNDARNO SOCIALIZACIJO

Sekundarna socializacija/inkulturacija je nadaljnja stopnja primarne socializacije/inkulturacije, zato je potrebno, da se obe fazi med seboj prepletata in da sta si podobni, da ne bi prišlo do neravnovesij. Potencialna možnost neravnovesja se pojavi pri otrocih priseljskih skupin, ko morajo začeti sekundarno socializacijo v tujem okolju ali pri tistih, ki niso dokončali niti primarne socializacije v izvornem okolju. V drugi generaciji priseljencev se pojavijo tudi razhajanja med obema fazama socializacije, če otroci, že rojeni v novem okolju, ohranijo izključno etnično identiteto izvornega kraja staršev, ne da bi prevzeli kulturne in družbene vzorce novega okolja. Ti otroci trčijo z dominantno kulturo, ko pričnejo sekundarno socializacijo, ker jim je ta tuja (Lukšič-Hacin 1995, 101-102).

Če je otrok podvržen spremembi okolja v primarni socializaciji, lahko doživi čustvene krize, kajti v tej fazi razvije čustvene vezi in postavi temelj svoje osebnosti. Ta se mora soočiti s procesi identifikacije, dezidentifikacije ter alternacije.⁷ Po drugi strani, če otrok spremeni okolje šele v procesu sekundarne socializacije, se lahko zavestno odloča ter prepozna novo realnost ter relativnost domačega in novega okolja, saj ima že, vsaj delno, oblikovano lastno identiteto. Slednje lahko oblikuje pri posamezniku kozmopolitsko identiteto (Berger in Luckmann v Lukšič-Hacin 1995, 102).

3.3 RESOCIALIZACIJA

Procesu resocializacije je izpostavljena prva generacija priseljencev. Ker imajo že oblikovano svojo identiteto, so ob spremembi okolja podvrženi procesu resocializacije (Žigon 1998, 24-25). Priseljenci, ki želijo ohraniti svoje korenine in etnično pripadnost, se zaprejo vase in razvijejo odpor do dominantne kulture, saj se želijo zaščititi pred zunanjimi vplivi. Lahko se tudi zgodi ravno nasprotno, kjer se priseljenci prisilno ali delno resocializirajo in navežejo stik z dominantno družbo. Kot skrajna instanca se priseljenci dokončno asimilirajo v novo okolje (Lukšič-Hacin 1995, 102-103).

⁷ Travisiano (v Volarič 2001: 1042) definira alternacijo kot »spremembo brez kompromitiranja esencialne kontinuitete v perspektivi... posameznik se razvija, izgrajuje ali razvija na prej zastavljenem temelju«.

4 STOPNJE ASIMILACIJSKEGA PROCESA

Najprej je potrebno opozoriti na razliko med akulturacijo in asimilacijo. Sama procesa v obeh primerih preideta do popolnega vključevanja priseljenca v družbo, ampak akulturacija analizira proces iz kulturnega vidika in asimilacija iz družbenega (Lukšič-Hacin 1999, 30).

Asimilacijski proces poteka v vzajemnem odnosu med pripadniki dominantne ter inferiorne/priseljske skupine. Obstaja več modelov asimilacijskega procesa. V nadaljevanju bo obrazložen model, ki ga je sestavil Peter Klinar. Model se deli na dve glavni fazi. Prva faza se nanaša na akomodacijo in adaptacijo priseljenca v dominantno družbo. Druga faza nadgrajuje prvo, v kateri se lahko razčleni asimilacijski proces na več stopenj, ki jih lahko doseže priseljenec (Lukšič-Hacin 1995, 74).

4.1 AKOMODACIJA IN ADAPTACIJA – INTEGRACIJA

Najprej se priseljenec in nova kultura srečata v dominantnem okolju. Pri akomodaciji se priseljenci skušajo prilagoditi vsaj v manjši meri novemu okolju. Tako priseljenci kot imigrantska družba se skušajo izogniti konfliktom. Dominantna kultura in kultura priseljenca imata dve možni poti: ali se začnejo prepletati med seboj ali se izpostavi »igra moči« med njima. Pri tem procesu so lahko pogajanja in komunikacija posredna, in sicer preko množičnih medijev ali neposredna na primer, ko priseljenec komunicira direktno z ljudmi prevladujoče kulture. Ta faza zajema predvsem zavestne spremembe posameznika in poteka na ravni sekundarnih odnosov (Klinar 1976, 137-141; Lukšič-Hacin 1995, 74-75).

Posameznik razvija odnos do druge kulture in jo ovrednoti. Integracija ali adaptacija sledi, kadar imajo priseljenci zmožnost ohraniti lastno kulturo in sprejeti kulturne vrednote in elemente imigrantske družbe. Na tak način ima priseljenec možnost sprejeti ali odklanjati kulturne vzorce novega okolja.⁸ Integracija že posega na raven primarnih odnosov (Klinar 1976, 137-141; Lukšič-Hacin 1995, 74-75; Žigon 1998, 32).⁹

⁸ Kontraakulturacija je popolno odklanjanje dominantne družbe in kulture s strani priseljenca ali potomca priseljenca (Lukšič-Hacin 1995, 148).

⁹ Referenčne skupine se spreminjajo, viden je vpliv dominantne družbe na priseljenca (Klinar 1976, 155).

4.2 AKULTURACIJA ALI KULTURNA ASIMILACIJA

Akulturacija ali kulturna asimilacija se začne, ko priseljenc sprejme kulturne in vedenjske vzorce dominantne družbe. Pri tem je treba upoštevati, da tuja kultura postane del priseljence do določene mere, saj so vidne spremembe na ravni sekundarnih odnosov. Priseljenc že pozna in govori jezik imigrantske družbe, pozna način oblačenja, obnašanja, vrednotni sistem, občutke, itn. Seveda te spremembe s strani priseljence niso enkratne in nekatere od teh zahtevajo več časa kot druge. Klinar dopušča možnost, da z akulturacijo priseljence ni dosežena asimilacija, kajti priseljenci v akulturaciji ne dosežejo spremembe na ravni primarnih odnosov, niti ne pride do strukturalne asimilacije. Ta zadnja je višja stopnja asimilacijskega procesa (Lukšič-Hacin 1995, 75).¹⁰

4.3 VIŠJE STOPNJE ASIMILACIJSKEGA PROCESA

Višje stopnje asimilacijskega procesa so: strukturalna, identifikacijska in državljska asimilacija ter amalgamacija.

Strukturalna asimilacija globoko posega v notranjost priseljence in na raven primarnih odnosov le tega. Priseljenci postanejo del imigrantske družbe in ponotranjijo njen vrednotni sistem. Prav tako se referenčne skupine priseljencev spremenijo, te niso več drugi priseljenci, temveč pripadniki dominantne družbe. K temu je treba dodati, da je identifikacijska asimilacija predpogoj za popolno strukturalno asimilacijo, ker posamezniki pri tej razvijajo identifikacijo z imigrantsko družbo (Klinar 1976, 154-162; Lukšič-Hacin 1995, 76-77).

Amalgamacija je pojem, ki se nanaša na potomce, ki prihajajo iz mešanega zakona. Ti otroci imajo »mešano kri«. V prvi generaciji priseljencev se ponavadi ne pojavi amalgamacija. V naslednjih generacijah je pogostejša, v kolikor imajo potomci priseljencev možnost vključevanja v družbo (Gordon v Klinar 1976, 156). Amalgamacija je v nekaterih primerih neizbežna, zato je treba upoštevati dejavnike, kot so: stopnja etnične identitete priseljence,

¹⁰ Na osnovi modela akulturacijskih stopenj Južniča je popolna akulturracija možna le skozi več generacij. Prva generacija priseljencev velikokrat sanja o tem, da se bo vrnila v rojstni kraj, zato v mnogih primerih odklanjajo tujo kulturo. Potomci priseljencev niso izpostavljeni spremembi okolja, zato ni nujno, da čutijo isto navezanost na njihove izvirne korenine kot njihovi starši. Poleg tega so ti pod stalnim večjim vplivom okolja, v katerem bivajo, kar vzpodbuja akulturracijo (Južnič v Lukšič-Hacin 1995, 148-149).

geografske razmere ter možnosti mobilnosti, število ljudi iste etnične pripadnosti v danem okolju, predsodki, vrednote, etnocentrizem, rasizem, itn. (Klinar 1976, 156-157). Kljub temu, da se amalgamacijo lahko šteje kot visoko stopnjo asimilacije, to ne pomeni, da je ta popolnoma dosežena. Popolna asimilacija se doseže, ko se posamezniki tudi identitetno in strukturalno asimilirajo (Klinar 1976, 159-161).

Pomembno je omeniti še državljansko asimilacijo: priseljenci so priznani s strani države, priznajo se jim vse pravice ter imajo enak politični status kot vsi državljani imigrantske družbe (Klinar 1976, 162-163; Lukšič-Hacin 1995, 77).

5 ZGODOVINSKI PREGLED EMIGRACIJE SLOVENCEV V ARGENTINO

Argentina se je izkazala kot privlačna za Slovence, ki so morali iz različnih razlogov zapustiti svojo domovino. Ima okoli 40 milijonov prebivalcev in prav zaradi imigrantske zgodovine ima bogat kulturni pluralizem (Žigon 1998, 37).

Statistike o valih priseljevanja Slovencev v Argentino vsebujejo odstopanja. Čeprav obstajajo arhivi iz tistih časov, ti niso dovolj zanesljivi. Prihod Slovencev v Argentino se deli na tri glavne valove. Slovencev je skupaj emigriralo v Argentino okvirno 30.000 (Sjekloča 2004, 81; Žigon 1998, 37). Po podatkih, ki mi jih je posredoval Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu,¹¹ naj bi danes živel v Argentini približno 25.000 Slovencev skupaj z njihovimi potomci. Na osnovi Šjekločevih (2004, 82) opazovanj naj bi danes živel v Argentini manj kot 30.000 Slovencev ter njihovih potomcev. V tabeli 5.1 je prikazano število slovenskih priseljencev, ki so prihajali v Argentino ter število slovenskih družin po posameznih obdobjih priseljevanja.

Tabela 5.1: Število slovenskih priseljencev in število družin po posameznih obdobjih priseljevanja v Argentino

	Obdobje	Število priseljencev	Število družin
1. val	do 1914	1.000	200
2. val	1920-1939	22.000 ¹²	ni podatka
3. val	1947-1960	7.000	1.193
Skupaj		30.000	

Vir: Sjekloča (2004, 81); Vombregar (2007, 102); Žigon (1998, 37).

¹¹ Po elektronski pošti sem poslala nekaj vprašanj na Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu v zvezi s tretjim emigracijskim valom. Odgovori na zastavljena vprašanja so dostopni pri meni, in sicer v arhivu N.A.E.

¹² Nekateri avtorji menijo, da je v drugem valu priseljevanja emigriralo v Argentino med 25.000 in 30.000 Slovencev. Pri tem Sjekloča (2004, 79) opozarja, da ti avtorji verjetno niso upoštevali vrnitve in reemigracije Slovencev. Zato domneva, da neto število starih slovenskih priseljencev (prvi in drugi val priseljevanja) ne presega 23.000 ljudi.

5.1 PRVI VAL PRISELJEVANJA SLOVENCEV V ARGENTINO

Prvi val priseljevanja se je pričel približno leta 1878, ko je Avstrija v dogovoru z argentinskimi oblastmi pošljala slovenske kmete, da bi obdelovali argentinsko zemljo (Žigon 1998, 39). Ti bi se naselili v provinci Formosa in v zameno bi dobili 100 hektarjev zemlje ter pomoč s strani argentinske države, da bi jim bil začetek lažji (Rant 1998, 13). Le malo družin je prišlo do Formose, ker ta meji s Paragvajem, kjer se je v tistem času razvijala vojna iz geografskih in političnih razlogov (Žigon 1998, 39). Zato se je večina priseljencev naselilo v provinco Entre Rios. V ta val se prištevajo tudi nekateri priseljenci, ki so se posamezno naselili v provincah kot sta Mendoza in San Luis (Rant 1998, 13-39).

Priseljenci tega vala so se tako hitro asimilirali, da je druga generacija delno ohranila navade in jezik, v tretji generaciji pa skoraj ni bilo več sledi slovenskega porekla (Žigon 1998, 40).

5.2 DRUGI VAL PRISELJEVANJA SLOVENCEV V ARGENTINO

Drugi val priseljevanja je bil najbolj množičen. Predvsem so bili to kmetje in le malo izobražencev (Žigon 1998, 41). Večina jih je prihajala iz Primorske, saj so morali zapustiti svojo domovino, ker je leta 1918 Italija prevzela ta predel. Primorci so bili nagnani zaradi fašizma in zaradi preseljevanja Italijanov na slovensko ozemlje (Rant 1998, 13-15). V Argentino so emigrirali tudi Prekmurci, Belokranjci, Štajerci in drugi, a v manjšem številu kot Primorci (Sjekloča 2004, 76). Ustali so se večinoma v Buenos Airesu, nekaj se jih je ustalilo tudi v Rosariu, Cordobi in Mendози (Žigon 1998, 41; Rant 1998, 13-15).

Delo teh priseljencev za ohranitev slovenske kulture ni zanemarljivo. Izdajali so razne periodične publikacije in verska glasila, kot so Duhovno življenje, glasilo Novi list, Slovenski tednik, idr. (Žigon 1998, 41-42). Ustanovili so slovensko šolo, ki v sedanosti ne deluje več redno kot taka, vendar organizira tečaje slovenskega jezika. Ustanovili so društva, ki so bila politično opredeljena. Najpomembnejša so bila Ljudski oder, Prosveta, Naš dom, Ivan Cankar, Zarja in Triglav. Dandanes še delujeta Društvo prekmurcev v Bernalu in društvo Triglav s sedežem v Buenos Airesu in v Rosariu (Sjekloča 2004). Žigon (1998, 49) pravi, da je asimilacija že imela močan vpliv pri prvi priseljski generaciji tega vala. Dandanes še zelo malo pripadnikov tega vala govori slovenski jezik.

5.3 TRETJI VAL PRISELJEVANJA SLOVENCEV V ARGENTINO

Argentina je bila po drugi svetovni vojni potrebna delovne sile za njeno gospodarsko rast (Sjekloča 2004, 169). Leta 1947 so začeli prihajati v Argentino prvi slovenski priseljenci iz političnih razlogov, saj so bili ti proti komunističnemu režimu, ki je vladal v tistem času v Sloveniji. V povojnem obdobju druge svetovne vojne je v Argentino emigriralo približno 1.200 družin (prispel vsaj eden od staršev in vsaj en od otrok). K družinam se prišteje še okoli 3.000 samskih ljudi. Naknadno, med leti 1953 in 1962, je prispelo v Argentino dodatnih 260 ljudi, ki so imeli v Argentini sorodnike. Sklepa se, da je v Argentino emigriralo okoli 7.000 povojnih priseljencev (Vombergar 2007, 102).

Slovenci so se ob prihodu večinoma nastanili v »Hotel de Inmigrantes« (Žigon 2001, 71-72), dokler si niso mogli sami priskrbeti kraja bivanja in najti službe. Predvsem so se naselili v glavnem mestu province Buenos Airesa. Nekaj se jih je naselilo izven glavnega mesta v krajih Miramar, La Plata, Mar del Plata, Chapadmalal in Tandil. Poleg teh krajev so se naselili v drugih provincah kot so: Misiones, Formosa, Santiago del Estero, Cordoba, Mendoza, Santa Fe, San Luis, Neuquen, Rio Negro, Chubut in Ognjena zemlja (Rant 1998, 17).

Med temi priseljenci je bilo okvirno 150 izobraženih ljudi in 70 duhovnikov (Horvat v Žigon 1998, 52). Slovenci so se izkazali kot delavni. Veliko žensk je opravljalo dela čistilke, moški pa so se zaposlovali v gradbeništvu. Veliko priseljencev je zasebno delalo ali celo ustanovilo lastna podjetja na področjih kot so mizarstvo, kmetijstvo, gradnja, šiviljstvo, sodarstvo ali tesarstvo (Rant 1998, 17).

Slovenski priseljenci so leta 1948 ustanovili Društvo Slovencev, katero se je deset let za tem preimenovalo v Društvo Zedinjena Slovenija. Ta je osrednja organizacija, ki koordinira delovanje ostalih slovenskih organizacij (Žigon 1998, 53). Slovenska Hiša v Buenos Airesu je osrednja stavba, v kateri se nahaja Društvo Zedinjene Slovenije, Slovensko dušno pastirstvo, Slovenska kulturna akcija, Zveza slovenskih mater in žena ter Slovenski srednješolski tečaj Marka Bajuka. Poleg Slovenske hiše je zgrajena cerkev Marije Pomagaj (Rant 1998).

Slovenski priseljenci so ustanovili 8 krajevnih domov v provinci Buenos Aires in enega v provinci Mendoza. Poleg tega so ustanovili tudi planinski stan v Barilochah v provinci Rio

Negro ter slovensko počitniško kolonijo dr. Rudolfa Hanželiča v provinci Cordobe, ki je namenjena slovenskim družinam in otrokom (Žigon 1998, 72; Žigon 2001, 79-84). Krajevni domovi so namenjeni temu, da imajo Slovenci in njihovi potomci prostor, v katerem lahko gojijo svojo kulturo. Domovi so strateško locirani, in sicer kjer je največja koncentracija Slovencev oziroma njihovih potomcev. V domu ali v cerkvi, locirani v neposredni bližini doma, se ob nedeljah mašujejo maše v slovenskem jeziku. Po sveti maši je v domu skupni zajtrk. Vsak dom ima lastno osnovno šolo, da jo lahko otroci obiskujejo, ki bivajo v bližini. Slovenske osnovne šole potekajo ob sobotah zjutraj v istem študijskem času, ko otroci obiskujejo argentinsko šolo.

V domovih delujejo folklorne skupine, pevski zbori, organizirana je gledališka dejavnost, organizirajo se srečanja, kot so kosila in tombole, praznujejo se obletnice društva ter se organizirajo razna predavanja in okrogle mize. Mladi imajo navado, da se dobivajo ob petkih zvečer v slovenskem domu, kjer se skupaj zabavajo in se ukvarjajo s športom (Rant 1998). K temu je treba še dodati, da so mladi organizirani v Slovensko dekliško organizacijo (SDO) in Slovensko Fantovsko Zvezo (SFZ) z namenom, da bi se družili, ohranili slovenske navade in vero. Organizirajo prireditve, ki se izvajajo v krajevnih domovih ali v Slovenski hiši.

Slovenska skupnost je v skupnem delovanju dosegla pomembne dosežke. Znotraj Našega doma San Justo deluje Mladinski pevski zbor že od leta 1971 (Rant 1998, 529). Društvo Slovenska vas je v neposredni bližine Hladnikovega doma zgradilo prvo slovensko cerkev v Južni Ameriki z imenom Marija Kraljica (Rant 1998, 537; Žigon 2001, 81). V Slovenski vasi je dobrodelna ustanova: dom za ostarele z imenom Dom sv. Vincencija. Drugo slovensko zavetišče z imenom Rožmanov dom se nahaja v San Justu. Zveza slovenskih mater in žena je odgovorna za pomoč ljudem v stiski in izvaja socialna dela (Rant 1998, 570-571). Nazadnje je treba omeniti Slovenski pevski zbor Gallus, ki so ga sestavili razni zbori, ki so nastali v begunskih taboriščih v Nemčiji in Italiji. Zbor se že nekaj let ne zbira več (Vovk 2004, 38).

Slovenski srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka (SSTRMB) se izvaja ob sobotah popoldan, in sicer 20 sobot na leto. Tečaj traja 5 let. V vseh letih delovanja tečaja ga je dokončalo 1127 študentov, od tega je 60 odstotkov deklet in 40 odstotkov fantov. Treba je opozoriti, da dejansko več študentov obiskuje tečaj, a ga nekaterim ne uspe dokončati. Ko so

študentje v zadnjem letniku, gredo na absolventski izlet. Najprej so hodili v Bariloche v Argentini, od leta 1991 pa hodijo v Slovenijo za en mesec. Od leta 1999 študentje obiskujejo v Sloveniji dvotedenski tečaj slovenskega jezika (Mizerit in drugi 2010, 13-14).

Slovenska kulturna akcija (SKA) je kulturno društvo, ki je bilo ustanovljeno leta 1954. SKA je Rot (v Žigon 2001, 98) definiral takole: »pospešuje in posreduje kulturne stvaritve, zlasti slovenske, in to v krščanskem smislu«. SKA pokriva več področij: filozofijo, literaturo, teologijo, likovnost, naravoslovje, družbeno, zgodovinsko ter glasbeno. Organizira razne kulturne prireditve in izdaja revijo Meddobje ter časnik Glas Slovenske kulturne akcije (Žigon 2001, 98-99).

Na področju tiska in komunikacije so se Slovenci prav tako dobro organizirali. Trenutno najbolj znane slovenske periodične publikacije v Argentini so: tednik Svobodna Slovenija, verski tednik Oznanilo, verska revija Duhovno Življenje ter njena priloga za otroke Božje stezice. Slovenci so dobili tudi svoj prostor na radiu. Slovenski radijski oddaji, ki delujeta neodvisno od Društva Zedinjene Slovenije, sta: Slovenski kotiček in Okence v Slovenijo¹³ (Žigon 2001, 94-97).

5.3.1 Dejavniki in okoliščine, ki so omogočile ohranitev slovenske kulture v Argentini

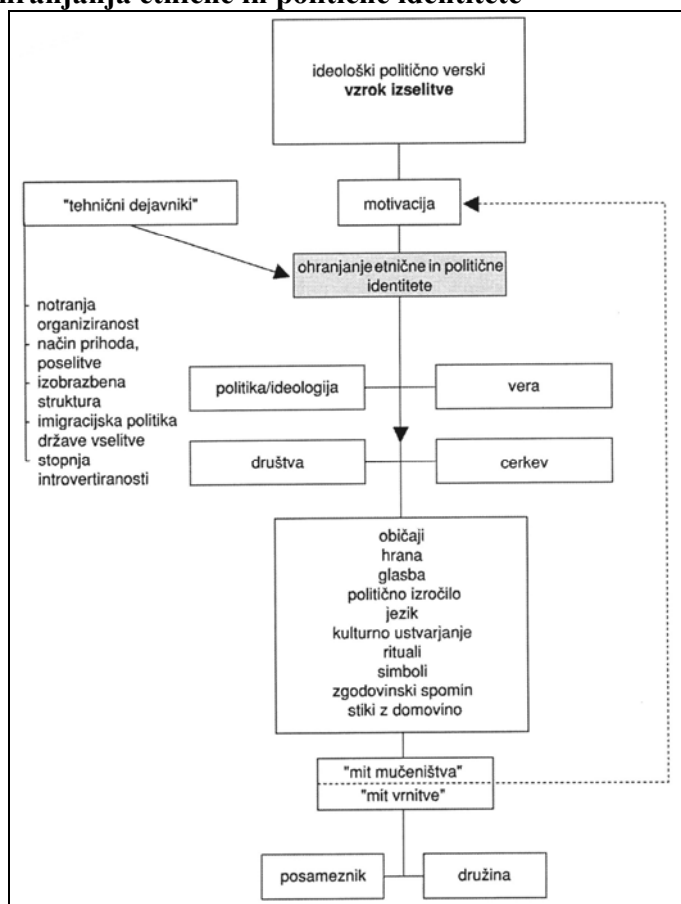
Žigon (2001, 160-164) je izoblikoval shemo (glej sliko 5.1), v kateri so prikazani dejavniki in okoliščine, ki so prispevali k ohranitvi slovenskosti v tuji deželi. Shema prikaže, da je vzrok izselitve (politični razlog), motiviral izseljence, da ohranijo njihovo etnično identiteto.

Protikomunistična ideologija in vera sta najbolj prispevali, da se Slovenci v tuji deželi organizirajo. Slovenske družine se ohranile slovenske običaje, kulturne vzorce, jezik, zgodovino, prehranjevalne navade in glasbo ter v skupnem delovanju s slovenskimi organizacijami dosegle, da se občutek etnične pripadnosti prenaša iz roda v rod. Potomec priseljencev, ki je vzgojen v slovenskem družinskem vzdušju, je odgovoren, da se ohranja slovenskost čim dlje. Pri tem je tudi treba upoštevati možnosti in zmožnosti priseljencev, in

¹³ To zadnjo večinoma organizirajo potomci priseljencev iz drugega vala preseljevanja.

sicer notranjo organiziranost, izobrazbeno strukturo, imigrantsko politiko Argentine, osebnostne lastnosti ter način prihoda v novo deželo in poselitvena razporeditev.

Slika 5.1: Model ohranjanja etnične in politične identitete

Vir: Žigon (2001, 162).

Morda velja omeniti tudi »mit mučeništva«. Ta se nanaša na dejstvo, da so slovenski priseljenci trpeli v vojnih in povojnih dogajanjih, do take skrajne točke, da so morali zapustiti Slovenijo. Zato mora zgodovina ostati v spominu. Po drugi strani mit vrnitve govori o tem, da so se priseljenci mislili ustaliti v Argentini le za kratek čas, zato hrepenenje po vrnitvi ostaja vedno latentno (Žigon 2001, 160-164). Kljub temu, da se večina Slovencev ni imela možnosti vrniti v rojstno domovino, so njihovo željo začeli uresničevati njihovi potomci.

6 STATISTIKE O DRUŽINAH S SLOVENSKIM POREKLOM V ARGENTINI IZHAJAJOČIH IZ TRETJEGA VALA PRISELJEVANJA

Kot je bilo že omenjeno, točni podatki o številu Slovencev v Argentini ne obstajajo. Ljudje s slovenskimi koreninami iz tretjega pritoka objavijo poroke, rojstva, krste in smrti v revijah kot so Oznanilo, Duhovno življenje in Svobodna Slovenija. Arhitekt Jure Vombergar je v svojem prostem času veliko let namenil zbiranju podatkov o družinah s slovenskim poreklom, živečih v Argentini. Zato velja za strokovnjaka na tem področju. Predvsem se je osredotočil na zbiranje podatkov o družinah, ki spadajo v tretji emigracijski val. Ker so ti podatki zbrani na osnovi javljenih podatkov v omenjenih revijah ter iz drugih osebnih virov Vombergarja, ni mogoče natančno opredeliti, kolikšna so odstopanja prijav po posameznih letih. Kljub temu so podatki zelo verjetno visoko zanesljivi.

Z arh. Juretom Vombergarjem sem se sestala v sredo, 1. decembra 2010, ob 16:00 uri. Pogovor je trajal približno tri ure.¹⁴ Analiza posredovanih statistik, ki temelji na mojih interpretacijah ter povezovanjih z zgodovinskimi dogodki, bo prikazana v naslednjih poglavjih.¹⁵

6.1 ETNIČNA HOMOGAMIJA IN HETEROGAMIJA SLOVENSKIH PRISELJENCEV TER NJIHOVIH POTOMCEV OD LETA 1947 DO LETA 2009

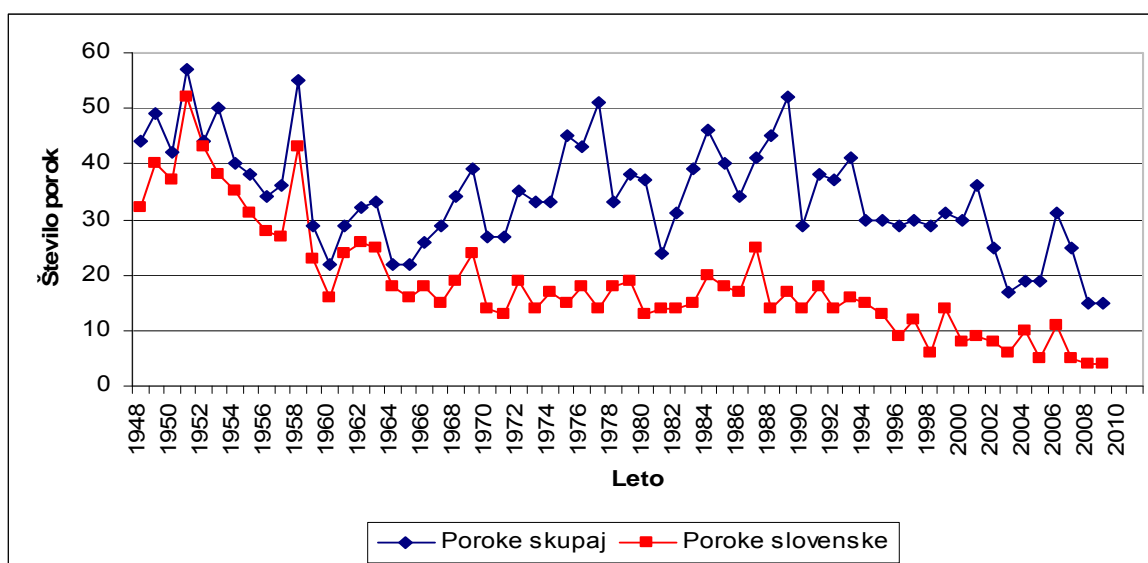
Graf 6.1 prikazuje število skupnih porok, ki je seštevek mešanih in ne mešanih porok med Slovenci, po drugi strani pa število slovenskih porok. Število prijavljenih porok tekom leta je variabilno. Na osnovi števila prijavljenih porok je bila od leta 1948 do leta 1958 stopnja sklenjenih zakonskih zvez kar visoka. Po tem obdobju in do leta 1974 je število upadalo ter se za tem ponovno povišalo do leta 1993 (izjemoma leti 1881 in 1990). Od leta 1994 naprej je število prijavljenih porok ponovno znatno upadlo.

¹⁴ Pogovor ni bil sneman. Zapis pogovora je dostopen v arhivu N.A.E.

¹⁵ Tabela, na osnovi katere so bili sestavljeni grafi, ki so prikazani v tem poglavju, je v prilogi.

Razlogi za nihanja med spremenljivkami so razumljivi. Prva priseljska generacija se je ob prihodu v Argentino poročala. Za tem je število prijavljenih porok upadlo, ker so njihovi potomci morali odrasti, da dosežejo primerno starost za sklenitev zakonske zveze. Zato je vidna rast števila prijavljenih porok komaj po letu 1974. Po letu 1994 število prijavljenih porok zopet upada, ker mora tretja priseljska generacija odrasti.

Slika 6.1: Število porok slovenskih priseljencev in njihovih potomcev v Argentini od leta 1947 do leta 2009

Vir: Vombergar (osebni arhiv).

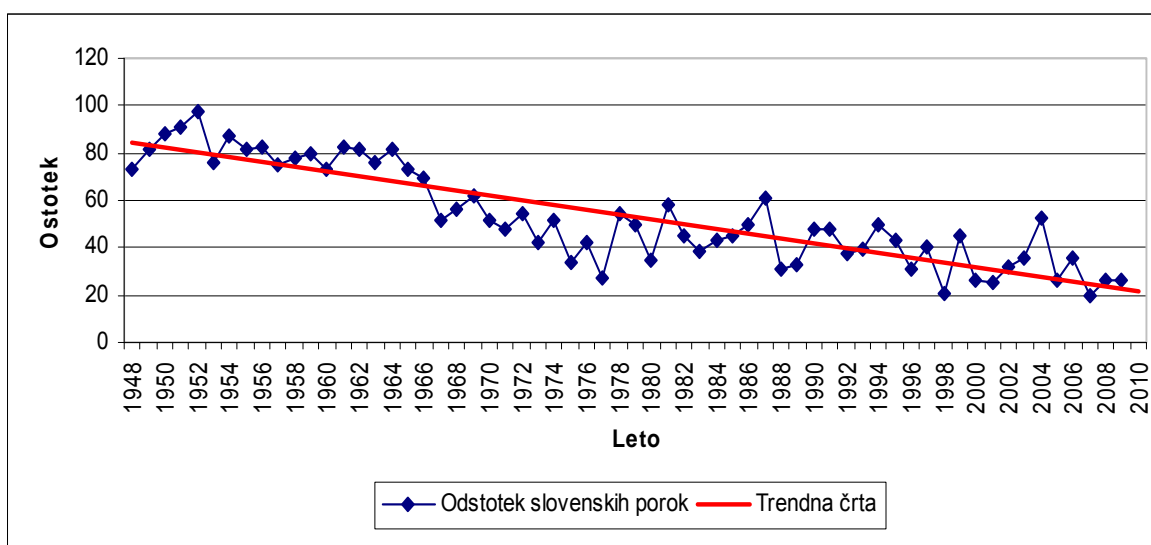
Naslednji graf (glej graf 6.2) prikazuje, da se je visok odstotek sklenjenih zakonskih zvez izključno med Slovenci ohranil skoraj v celoti do leta 1966. Od leta 1967 do leta 1977 opazimo rast mešanih zakonov. Razlog bi lahko bil večje število moških kot žensk.¹⁶ Samski moški, ki so želeli ustvariti lastno družino, so morali iskati svojo partnerko drugje, in sicer v argentinskem okolju. Drug razlog bi lahko bil, da slovenski priseljenci niso razumeli kot problematično, da bi se poročili z osebo, ki nima slovenskih korenin. Po dvajsetih letih v Argentini so bili nekateri vsaj delno asimilirani, naučili so se jezika in so lahko vzpostavili mreže socialnih odnosov znotraj dominantne družbe.

Od leta 1978 do leta 1987 je začela stopnja ne mešanih zakonov ponovno naraščati. V to obdobje spada druga priseljska generacija, ki naj bi imela visok občutek slovenske etnične

¹⁶ Iz političnih razlogov je v tem pritoku emigriralo v Argentino več fantov kot deklet.

identitete. Od leta 1987 pa je počasi število mešanih zakonov zopet začelo naraščati. Najnižja stopnja prijavljenih etnično homogenih zakonskih zvez je bila leta 2008 s samo 20 odstotkov od vseh prijavljenih porok, ki so bile sklenjene v tistem letu. Najnižja stopnja prijavljenih mešanih zakonskih zvez je bila leta 1952 z 2 odstotkoma od vseh prijavljenih porok, torej le ena od 44 prijavljenih porok.

Slika 6.2: Odstotek porok slovenskih priseljencev in njihovih potomcev v Argentini od leta 1947 do leta 2009

Vir: Vombergar (osebni arhiv).

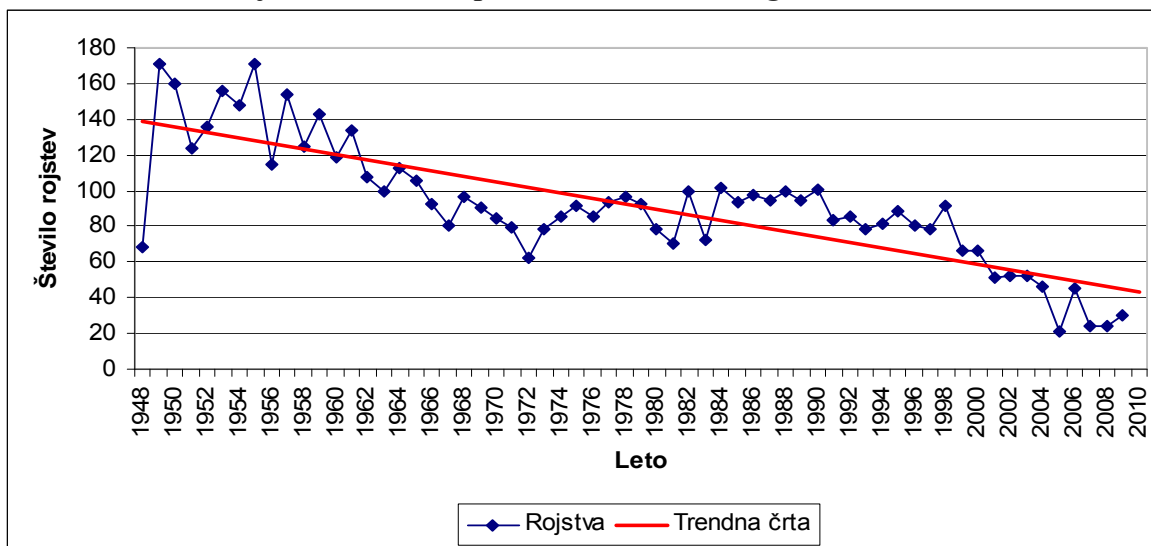
Trendna črta pripomore k ugotovitvi, da je stopnja ne mešanih zakonskih zvez upadla v takem razmerju, da se jih sklene vsako leto v povprečju 1 odstotek manj. Povprečje slovenskih porok skozi celotno obdobje 1948-2009 je 53 odstotkov glede na število porok vseh Slovencev, živečih v Argentini.

6.2 NATALITETA SLOVENSКИH PRISELJENCEV TER NJIHOVIH POTOMCEV

Tako kot je naraslo število porok v prvem desetletju ob prihodu priseljencev v Argentino, je naraslo tudi število rojstev. Od leta 1946 do leta 1964 je razviden »baby-boom«. Ko so Slovenci prišli v Argentino, so prišli večinoma brez premoženja. Zanimivo je, da so kljub slabemu ekonomskemu položaju, imeli več otrok kot sedaj. V sodobnem času so se prioritete spremenile, poudarjena je individualizacija posameznika in njegova realizacija na delovnem področju.

Graf 6.3 kaže, kako se je skozi čas spreminjala stopnja natalitete. Ob prihodu v Argentino so samske in samski Slovenci iskali svojega življenjskega partnerja, se poročali in imeli otroke. Poleg tega je v tujo deželo emigriralo veliko že formiranih družin z otroki. Visoka stopnja rojstev se je ohranila do leta 1961. Leto, v katerem je bilo največ rojstev, je bilo leta 1949 in 1955 z zabeleženimi 171 rojstvi. Domnevalo bi se lahko, da je razlog visokega števila rojstev leta 1955 prihod »novega vala« slovenskih priseljencev, kateri so emigrirali v Argentino, da bi se ponovno srečali s svojimi sorodniki.¹⁷

Slika 6.3: Število rojstev slovenskih potomcev na leto v Argentini od leta 1948 do 2009

Vir: Vombergar (osebni arhiv).

¹⁷ Nekateri avtorji govorijo o četrtem valu priseljavanja, a se ga zaradi njegovega premajhnega števila priseljencev upošteva kot del tretjega emigracijskega vala (Sjekloča 2004, 172).

Od leta 1962 do leta 1975 je vidno, da se je stopnja rojstev zmanjšala, ker so morali otroci najprej odrasti, da bi lahko ustvarili lastno družino. Ljudje, ki so imeli otroke v tem obdobju, bi lahko predvsem bili tisti priseljenci, ki so se poročili z Argentinci,¹⁸ saj je v tem obdobju razvidna višja stopnja mešanih zakonov.

Po letu 1975 je začela stopati v zakonsko zvezo druga generacija slovenskih priseljencev in je zato število prijavljenih rojstev do leta 1990 okrog 100 na leto. Po tem letu in do leta 2000 je število prijavljenih rojstev približno 80 na leto. V zadnjem desetletju pa je stopnja prijavljenih rojstev strmo upadala. Pri tem se ne sme samo upoštevati, da se je sestava družine glede števila članov zmanjšala, temveč tudi, da je obdobje od 1990 do 2010 čas, v katerem odraščata tretja generacija priseljencev, ki bo komaj v bližnji prihodnosti začela ustvariti lastne družine. Trendna črta kaže, da je stopnja rojstev v obdobju šestdesetih let v povprečju upadala za 1,5 rojstev na leto. Stopnja sklenjenih porok se je zmanjšala, tako kot število otrok na družino, kar je trend sodobnih družb.

Jure Vombergar je napisal članek: »Poroke abiturjentov Srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka s potomci Slovencev«. Število abiturjentov, ki se je poročilo s slovenskimi vrstniki znotraj ali izven tečaja znaša 403 ljudi. Ti so ustvarili 293 družin s povprečnim številom otrok na družino 2,60. Če primerjamo ta podatek s povprečnim številom otrok, pridobljenim s podatki iz tabele (na osnovi rojstev in število družin), ki je priložena kot priloga, lahko ugotovimo, da razlika ni relevantna, saj je na osnovi te tabele povprečno število otrok na družino 2,69. Iz tega lahko ugotovimo, da imajo slovenski pari, ki niso obiskovali tečaja in tisti Slovenci, ki so sklenili zakonsko zvezo s partnerjem brez slovenskih korenin, nekoliko več otrok (Mizerit in drugi 2010, 72).

¹⁸ Kljub temu, da ima mnogo slovenskih priseljencev in njihovih potomcev argentinsko državljanstvo in so potemtakem tudi Argentinci, se pojem Argentinec tekom diplomske naloge nanaša izključno na osebe, ki nimajo slovenskih korenin, neodvisno od njenega narodnostnega porekla. To razlikovanje je uporabljeno zgolj za hitrejšo analizo in interpretacijo rezultatov. To ne velja v primerih, ko se sklicujem na pojem Argentinec v povezavi z občutkom slovenske nacionalne pripadnosti.

7 EMPIRIČNI DEL NALOGE

Raziskovalni del diplomske naloge je potekal v Argentini, in sicer v glavnem mestu Buenos Aires med mesecem novembrom 2010 in januarjem 2011. Osredotočila sem se izključno na slovensko skupnost, ki živi v Buenos Airesu, ker bi bilo v nasprotnem primeru vzorčenje preobširno.

7.1 METODOLOGIJA DELA IN VZORČENJE

Metoda uporabljena pri empiričnem delu naloge je kvalitativna. Za to metodo sem se odločila, ker sem ocenila, da je strukturiran intervjuji najprimernejši za raziskovanje teme moje diplomske naloge.

Iztočnica za sestavljanje vzorčenja je bil moj širši družinski krog in poznanstva. Ti intervjuvanci so me informirali o možnih parih, ki bi bili pripravljene sodelovati pri moji raziskavi. Potemtakem sem za nadaljevanje raziskave uporabila metodo snežne kepe. Vzorčenje ni bilo slučajno, saj sem hotela pridobiti čim več različnih življenjskih izkušenj in primerov, dokler ne bi dosegla točke nasičenosti. Pri tem sem upoštevala kredibilnost intervjuvancev in iskrenost odgovorov na zastavljena vprašanja. Največji problem se je pojavil pri vprašanjih glede partnerskih konfliktov, saj so bili respondenti malce zadržani, kar je najbrž razumljivo zaradi majhnosti skupnosti in dejstva, da ji pripadam tudi sama.

Intervjuvala sem zakonske partnerje 11 družin. Od teh je bilo 6 etnično homogamnih družin in 5 etnično heterogamnih družin. V štirih primerih sem imela možnost opraviti intervju zgolj z enim od partnerjev, bodisi zaradi časovne omejenosti bodisi zaradi zakonskega stana intervjuvanca. V dveh primerih sem opravila intervju z obema partnerjema skupaj zaradi upoštevanja želje intervjuvancev. V ostalih petih primerih so bili pogovori opravljeni z obema partnerjema in z vsakim posebej.

V pogovoru z intervjuvanci sem se prilagodila njihovim posameznim življenjskim situacijam in če sem ocenila, da določena vprašanja niso primerna zaradi osebnih izkušenj intervjuvanca, sem jih preskočila. Večina pogovorov je bilo posnetih, nekateri intervjuvanci pa so snemanje

odklonili, zato sem si odgovore zapisovala.¹⁹ Pogovori so trajali v povprečju eno uro in so večinoma potekali v domu intervjuvancev, da bi se počutili bolj sproščeni pri odgovarjanju. V štirih primerih so intervjuji potekali po telefonu. Nobeden izmed ljudi, ki sem jih prosila za sodelovanje, ni zavrnil moje prošnje.

Za dopolnitev raziskave sem opravila še ekspertni intervju z duhovnikom Francijem Cukjatijem, ki mi je podal strokovno mnenje o pomenu etnično homogamnih in heterogamnih družin znotraj slovenske skupnosti. Gospod Cukjati je dušni pastir dveh slovenskih okrajev. Poleg tega uči verouk v slovenski šoli ter tesno sodeluje z mladino, saj je njihov duhovni vodja.

7.2 TEMELJNA RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

Postavila sem si nekaj temeljnih raziskovalnih vprašanj, ki jih bom s pomočjo teoretičnega in empiričnega dela diplomske naloge presojala v nadaljevanju. Ta vprašanja so:

V1: Ali je občutek slovenske etnične identitete pri argentinskih Slovencih tekom generacij postal šibkejši?

V2: Ali je bila slovenska skupnost nekdanj bolj zadržana do etnično heterogamnih družin kot v sedanjosti?

V3: Ali otroci etnično homogenih družin bolje govorijo slovenski jezik in se bolj zavzamejo za svojo slovensko identiteto?

V4: Ali družine, ki se oddaljijo od slovenske skupnosti, bolj izgubljajo občutek slovenskosti?

¹⁹ Avdio posnetki in prepisani intervjuji so dostopni pri arhivu N.A.E.

7.3 PODATKI INTERVJUANCEV²⁰

7.3.1 Etnično homogamne družine

Tabela 7.1: Podatki o intervjuvancih iz etnično homogamnih družin

Par št.	Ime ²¹	Starost	Število otrok	Generacija priseljencev	Otrok mešanega zakona	Izobrazba	Zaposlen/-a	Državljanstvo
1	Marko	58	3	2	ne	srednješolska	da	argentinsko/slovensko
1	Alenka	56		2	ne	srednješolska	gospodinja	argentinsko
2	Andrej	54	1	2	ne	višja	da	argentinsko/slovensko
2	Marija	47		2	ne	visoka	da	argentinsko/slovensko
3	Franci	74	6	1	ne	nedokončana osnovna šola	upokojen	argentinsko/slovensko
3	Štefka	66		1	ne	osnovnošolska	upokojena	argentinsko/slovensko
4	Jožica	72	3	1	ne	nedokončana srednja šola	da	slovensko
5	Jernej	35	-	3	ne	visoka	da	argentinsko/slovensko
5	Darinka	29		3	da	visoka	da	argentinsko/slovensko
6	Katja	30	3	2	ne	višja	gospodinja	argentinsko/slovensko

7.3.2 Etnično heterogamne družine

Tabela 7.2: Podatki o intervjuvancih iz etnično heterogamnih družin

Par št.	Ime	Starost	Število otrok	Generacija priseljencev	Otrok mešanega zakona	Izobrazba	Zaposlen/-a	Državljanstvo
7	Karel	47	2	-	-	srednješolska	da	argentinsko
7	Teja	48		2	ne	višja	da	argentinsko/slovensko
8	Mateja	56	4	2	ne	srednješolska	da	argentinsko/slovensko
9	Pavel	29	1	3	da	visoka	da	argentinsko/slovensko
9	Tamara	26		-	-	visoka	gospodinja	argentinsko

²⁰ Kraj, datum, izvedba intervjujev (skupaj/posebej) in čas trajanja posameznih intervjujev je priloženo v prilogi.

²¹ Ker je sodelovanje anonimno, so imena izmišljena.

Par št.	Ime	Starost	Število otrok	Generacija priseljencev	Otrok mešanega zakona	Izobrazba	Zaposlen/-a	Državljanstvo
10	Lojze	49	3	-	-	srednješolska	da	argentinsko
10	Jelka	50		2	ne	višja	da	argentinsko
11	Mojca	58	3	2	ne	srednješolska	gospodinja	argentinsko

Verska pripadnost vseh intervjuvancev je katoliška, razen v Andrejevem primeru (etnično homogamni par št. 2), ki trdi, da je ateist, a je bil krščen, prejel sveto obhajilo ter sveto birmo. Vsi intervjuvanci so sklenili civilno in cerkveno poroko.

7.4 PRVI DEL: MULTIKULTURNOST IN OHRANITEV SLOVENSKE KULTURE

7.4.1 Etnična samopodoba in občutek etnične pripadnosti Slovencev v Argentini

Etnična samoopredelitev se med intervjuvanci zelo razlikuje. Jožica (72 let), Marko (58 let), Štefka (66 let) in Franci (74 let) se počutijo 100 odstotno Slovenci. Mojca (58 let) in Alenka (56 let) se počutita Slovenki skoraj v celoti, in sicer 90 odstotno. Intervjuvanci, ki se opredeljujejo polovico Argentinci in polovico Slovenci so: Darinka (29 let), Katja (30 let) in Andrej (54 let). Jernej (35 let) se čuti skoraj v celoti Slovenec, a Slovenec, ki živi danes v Sloveniji in ne argentinski Slovenec. Teja (48 let) pravi, da se počuti vsak dan bolj Slovenka. Po drugi strani Jelka (50 let) meni, da se počuti v celoti Argentinka. Nenazadnje se Pavel (29 let) čuti zelo Argentinec, vendar je po duhu Slovenec, ker je del njegovega srca slovenski.

Za razliko od ostalih intervjuvancev, se Mateja etnično opredeljuje na naslednji način: »Na papirjih sem Argentinka, ker sem se v Argentini rodila in ljubim argentinsko zemljo, ampak po srcu se čutim Slovenka« (Mateja 2010, 56 let).

Občutek etnične pripadnosti je višji pri prvi in drugi generaciji priseljencev, razen v Jelkinem primeru, ki se je v celoti asimilirala v dominantno družbo. Prvi priseljenci so oblikovali svojo osebnost v Sloveniji, potemtako je verjetno, da čutijo pripadnost rojstnemu okolju. Poleg tega prvi priseljenci v mnogo primerih niso znali španskega jezika, bili so prostorsko naseljeni v bližini in so se družili predvsem med seboj, da bi lažje preživeli in ohranili slovensko

kulturo. V drugi generaciji priseljencev je bil vpliv slovenskosti še vedno močan. Slovenska skupnost je bila tisti čas strogo zadržana do odstranjevanja meja med njimi in dominantno družbo, kar trdi večina od intervjuvancev. Znotraj nje je prevladovala misel, da so Slovenci drugačni, nekaj posebnega ali celo boljši od Argentinecev. Na osnovi etnične samoopredelitve intervjuvancev tretje priseljske generacije je razvidna manjša stopnja občutka slovenskosti. Poleg tega so ti bolj integrirani v dominantno družbo.

7.4.2 Ključni dejavniki za ohranitev slovenske kulture

Večina respondentov s slovenskim poreklom ni čutila, da je imela identitetno krizo ter da je hotela kdaj opustiti slovenskost. Jelka se je zavestno odločila, da bo opustila slovenske korenine. Teja in Mojca sta čutili, da je bilo krizno obdobje, ko sta se oddaljili od njihovih korenin, čeprav sta bila razloga v obeh primerih različna.

Pavel pravi o svoji slovenskosti in načinu ohranjanja slovenske kulture naslednje:

Zelo je važno ohraniti slovenske korenine, ker smo Slovenci; daleč od slovenske dežele, ampak se čutimo Slovenci, na tak način, da smo verni ljudje, da pridno delamo in da smo pošteni. /.../ Meni se zdi, da Slovenci v Argentini držijo skupaj, ker so veliko pretrpeli v vojni, držali so se vere in ljubezni do domovine. Zato mislim, da je slovenska skupnost v Argentini zelo bogata in velika, ki še danes ohranja slovenske navade in slovenski jezik (Pavel 2010, 29 let).

Intervjuvanci so omenili dejavnike, ki pripomorejo k ohranjanju slovenske kulture. Ti so vera, delo duhovnikov, vztrajnost in veliko žrtvovanja. Poleg teh dejavnikov sta Katja in Jožica še dodali: »Slovenska kultura se mora ohraniti, ker je nekaj, kar je del nas, jo nosimo v naši krvi. /.../ Najpomembnejšo vlogo ima družina, da se ohrani slovenska kultura. Poleg tega, da se že od malega govori slovenski jezik in bere slovenske knjige. Potem pa se je treba vključiti v slovensko skupnost, da se obogati oziroma nadgradi, kar so nas starši naučili« (Katja 2010, 30 let). Jožica še našteje: »Brez dvoma je ena od prvih reči družina, potem ostanejo druge reči, ki jih človek ne vidi pri lastni družini, ampak pri drugih družinah ali pri prejšnjih slovenskih priseljencih... ohranja se v pesmi, folklori, v jeziku in v kuhinji« (Jožica 2010, 72 let).

7.4.3 Socialna opora

Socialna opora respondentov, ko zaidejo v težave, je v večini primerov najprej zakonski partner oziroma lastna družina, v drugih primerih pa izvorna družina, duhovnik ali vera. Štefka je svojo socialno oporo opisala takole: »Najprej se obrnem na družino. Poleg tega sva si s sosedo dobri prijateljici in si vedno pomagava... človek se nasloni tudi na vero, ki za nas pomeni največ ter se priporočamo molitvi« (Štefka 2010, 66 let).

7.4.4 Širitev socialnih mrež

Socialne mreže med intervjuvanci ne determinirajo njihove slovenskosti. Nekateri intervjuvanci, ki se počutijo izključno Slovenci, razvijajo svoje socialne mreže v argentinskem okolju, bodisi zaradi službe bodisi zaradi prostorske oddaljenosti. Kljub okolju, v katerem se razvijajo socialne mreže intervjuvancev in so širše od zgolj etničnih, velja, da se nekateri od njih počutijo bolj identificirani s Slovenci, kot na primer v Jožičini situaciji. Katja širi svoje socialne mreže tako: »Čutim, da imam dvojno identiteto. Že od male so me starši vzgojili v slovenskem vzdušju in so bili bolj zadržani do Argentinecev. Ampak po drugi strani je neizbežno, da se vključujem v argentinsko družbo, ker živim v Argentini. /.../ Lahko postavim ravnotežje med obema kulturama, čeprav se identificiram skoraj bolj s slovensko kulturo« (Katja 2010, 30 let).

7.4.5 Sodelovanje in vključenost v slovensko skupnost

Slovenska skupnost v Argentini je za Slovence kraj gojenja in kraj ohranjanja slovenske kulture. Slovenska skupnost je zelo razvita, dobro organizirana in omogoča izpopolnjevanje posameznikov znotraj nje. Nekateri ljudje se oddaljijo od slovenske skupnosti in še vedno ohranjajo slovenskost, toda če se posamezniki aktivno ali vsaj pasivno udeležujejo dejavnosti slovenske skupnosti, bodo lažje ohranili svoje etnično poreklo. Ljudje, ki sodelujejo s slovensko skupnostjo, zagotovo čutijo v večji ali manjši meri čustveno navezanost na slovenskost. Vsi respondenti s slovenskim poreklom so bili vsaj enkrat v določenem obdobju svojega življenja del slovenske skupnosti. Videti je, da vključenost v slovensko skupnost med

respondenti ne determinira stopnje občutka slovenske nacionalne pripadnosti, saj se na primer Alenka pasivno udeležuje prireditve in se počuti Slovenka ter je svojim otrokom posredovala slovensko kulturo.

Stopnja vključenosti lahko variira glede na življenjske razmere vsakega posameznika. Respondentka opiše to situacijo na naslednji način:

Stopnja občutka pripadnosti v slovensko skupnost se s časom spreminja. Ta dogodek bi se lahko opisal s ponavljajočo Gausovo krivuljo: medtem ko odraščaš, se stopnja občutka pripadnosti v slovensko skupnost krepi in se doseže najvišja stopnja, ko se aktivno udeležuješ, si član odbora, sodeluješ pri mladinskih dnevih... potem, ko se ustvariš družino in začneš delati, se oddaljiš, ker enostavno nimaš časa. Prav v tem trenutku smo izpostavljeni pomembni življenjski izbiri, saj se nekateri oddaljijo in se nikoli ne vrnejo. Ko pa imaš otroke, ponovno bolj aktivno sodeluješ v skupnosti. Ta cikel je logičen, saj je treba tudi drugim dati priložnost, da se razvijajo kot osebe znotraj slovenske skupnosti in doživijo vse kar sem lahko jaz (Darinka 2010, 29 let).

Intervjuvanci menijo, da se s časom način ohranjanja slovenskosti spreminja. Tudi smer razvijanja slovenske skupnosti se spreminja, a še vedno ostane jasen cilj, torej želja po ohranitvi slovenskih korenin. Moč slovenske skupnosti sčasoma slabi. Nekateri respondenti menijo, da bo slovenska skupnost čez nekaj generacij celo izginila in bo ostal le spomin na slovenske korenine. Trije respondenti menijo, da se bo slovenska skupnost institucionalizirala: »Po mojem mnenju se bo slovenska šola institucionalizirala in bo priznana s strani ministrstva za šolstvo kot dvojezična šola. Tako se bodo lahko otroci naučili slovenski in španski jezik. /.../ Mislim, da je logično, da bo imela slovenska skupnost v bodočnosti šibkejšo vezi. Dominantna kultura izvaja pritisk nad šibkejšo in ta je tekom generacij vse večji. Zato je tudi občutek etnične pripadnosti potomcev Slovencev manjši« (Jernej 2010, 35 let).

7.4.6 Prostorske in časovne razmere kot determinanta ohranjanja slovenske kulture

Med prvimi slovenskimi priseljenci tretjega vala je obstajala prostorska zgoščenost, saj so se naseljevali v bližini slovenskih domov. Dandanes služba in nov življenjski tempo pogojujeta čas in kraj bivanja posameznikov. Kot pripoveduje Jelka, poročena z Argentincem: »Razlogov, zaradi katerih sem se oddaljila od slovenske skupnosti je veliko. Najprej sem se preselila v kraj, v katerem ni bilo nobenega slovenskega doma v bližini. Imela sem druge skrbi kot je vzgoja mojih otrok, finančne težave, gradnjo hiše... enostavno nisem imela časa, da bi hodila z mojo družino v slovensko skupnost« (Jelka 2010, 50 let).

Jernejeva starša sta oba potomca slovenskih priseljencev, a zaradi prostorskih in časovnih zadreg ni mogel nadaljevati slovenske šole. Poleg tega je njegova mama imela veliko dela z vzgojo njegovih bratov in sester, kar je otežilo, da bi svoje otroke naučila slovenski jezik. Kljub temu, da Jernej in njegovi bratje in sestre ne govorijo slovenskega jezika, so nosilci slovenskih vrednot in navad.

7.4.7 Vpliv partnerja brez slovenskih korenin na ohranjanje slovenske kulture v družini

Na osnovi življenjskih pripovedi je v Jelkinem in Mojčinem primeru vplivalo na ohranjanje slovenske kulture, da sta poročeni z Argentincem: »...moj mož ni imel interesa, da bi se moji otroci naučili slovenski jezik, njemu je bilo vseeno. Nisem imela njegove podpore, zato je bila na tem področju vsa odgovornost preložena name. /.../ Mogoče, če bi me spremljal, bi moji otroci danes govorili slovensko in poznali slovensko kulturo, a tega ne morem trditi. Veliko dejavnikov je bilo, ki so vplivali na mojo odločitev, da nisem prenesla slovensko kulturo na moje otroke« (Jelka 2010, 50 let).

Jaz sem se poročila zaljubljena, ampak sem se za poroko zelo težko odločila, ker je bil Argentinec. Čutila sem, kot da sem izdala moje korenine. Moja vzgoja ni tolerirala, da bi se poročila z Argentincem. Ta situacija je bila zelo boleča zame. Hotela sem izbrisati mojo kulturo, ker moj mož ni slovenskega porekla. Moj edini izhod, ki sem ga

v tistem času videla je bil, da pozabim na svoje korenine in vzgajam svoje otroke v argentinskem vzdušju, brez slovenskih običajev. Krivda je moja in mi je danes zelo žal, še posebej, ker me moji otroci večkrat očitajo, da jih nisem naučila jezika (Mojca 2010, 58 let).

Tejin primer je nekoliko drugačen, saj mož ni imel nič proti temu, da bi otroke naučila slovenskega jezika, a se je zaradi osebnih razlogov in predsodkov odločila, da svojih otrok ne bo peljala v slovensko skupnost in slovensko šolo, če se tam ne počutijo prijetno.

Po drugi strani sta Mateja in Pavel poročena z argentinskim partnerjem, ki sprejema njuno poreklo. Zato so se v njihovih družinah ohranile slovenske navade in slovenski jezik. Pavel pravi, da v primeru mešanih zakonov ne sme biti vsa krivda glede ohranjanja slovenskosti prelagana na argentinskega partnerja, temveč je treba ovrednotiti tudi stopnjo občutka slovenskosti partnerja s slovenskim poreklom.

7.4.8 Sprejemanje zakonskega partnerja brez slovenskih korenin s strani slovenske skupnosti

Intervjuvanci s slovenskimi koreninami menijo, da je bilo pred petdesetimi leti drugače. Meje med slovensko in argentinsko kulturo so se sčasoma zmanjšale in kulturi sta se začeli prepletati. To pomeni, da je slovenska skupnost v današnjem času strpnejša do etnično mešanih parov kot nekdanj in so potemtakem ti pozitivno sprejeti. V tej situaciji je pomembno analizirati, zakaj je sploh prišlo do sprememb v smeri večje tolerantnosti do mešanih zakonov. Lojze je dobro opisal, zakaj je prišlo do tega:

Pred tridesetimi leti je bil odziv Slovencev do Argentinec kar negativen, če so se ti hoteli infiltrirati v slovensko skupnost. Mislili so, da smo neka grožnja za njih... Jaz se nisem veliko obremenjeval s tem. Sčasoma se je ta odpor do ne pripadnikov slovenske kulture spremenil in je slovenska skupnost postala bolj tolerantna. Živimo v Argentini in je neizogibno, da se ne bi potomci slovenskih priseljencev poročili z Argentinci. Slovenska skupnost je morala to sprejeti, ker bi se v nasprotnem primeru veliko ljudi oddaljilo (Lojze 2010, 49 let).

Tamara ni čutila nobene oblike diskriminacije s strani slovenske skupnosti, ker ni Slovenka, prav nasprotno. Pravi, da so jo prijetno sprejeli. Po drugi strani Karel meni, da je bil večkrat diskriminiran. Tretja generacija priseljencev je bolj tolerantna do Argentinecev, čeprav imajo nekateri še vedno mišljenje prve in druge priseljske generacije, in sicer da Argentinci škodujejo stabilnosti slovenske skupnosti.

7.4.9 Percepcija zakonskega partnerja brez slovenskih korenin do slovenske skupnosti in slovenskosti

Argentinski partnerji, poročeni s slovenskim partnerjem, menijo, da je slovenska skupnost kot taka nekaj dobrega. Tamara predvsem ceni, da imajo člani slovenske skupnosti moralne vrednote, da so verni in da držijo skupaj. Zato se v določeni meri čuti kot del slovenskega naroda. Karel je nekaj let aktivno sodeloval v slovenski skupnosti. V njej se je dobro počutil in ima slovenske prijatelje, ampak mu ni všeč, da so Slovenci zaprti in ga nekateri diskriminirajo, ker je Argentinec. Nekateri Slovenci zaradi njega ne hodijo več v odbor, katerega član je bil. Ker misli, da je osnovni cilj ohraniti slovenstvo, se je odločil, da se bo od nje oddaljil. Poleg tega je želel več časa preživljati s svojo družino.

Vsak narod ima svojo pozitivno in negativno plat. Lojze opiše to situacijo na naslednji način: »Kljub neprijetnemu sprejemu mislim, da je dobro, da se trudijo, da bi ohranili njihove korenine. Vsekakor bi morali pomisliti na bližnje... ker želja po ohranitvi slovenske kulture slepi in lahko povzroči, da se mnogo ljudi počuti prizadetih. Kljub temu, da so Slovenci zaprt narod, so ohranili kulturo, kar veliko drugim narodom ni uspelo in to je zelo cenjeno s strani Argentinecev« (Lojze, 49 let).

7.4.10 Posledice oddaljevanja od slovenske skupnosti in opuščanje slovenskosti

Sodelovanje v slovenski skupnosti dan za dnem oživlja občutek slovenske nacionalne pripadnosti, saj omogoča, da imajo posamezniki svoje poreklo vedno v zavesti. Nekateri ljudje se oddaljijo od slovenske skupnosti. Pri njih je treba upoštevati različne okoliščine, saj oddaljevanje nujno ne pomeni, da se ne počutijo Slovenci. Jelka je poročena z argentinskim partnerjem tako kot njena sestra Mojca. Obe sta se oddaljili od slovenske skupnosti in svojim

otrokom nista posredovali slovenstva. Mojci je žal, Jelki pa ne, kar je razvidno v naslednji pripovedi:

Ni mi žal, da sem se oddaljila od slovenske skupnosti. Vesela sem z družino, ki jo imam in kakšne temeljne ima. Moram pa priznati, da če imam priložnost, mi je všeč hoditi na slovenske prireditve, ker so zelo zanimive in zabavne, a to se zgodi redkokdaj.

Moram pa reči, da na primer moja sestra, ki se je poročila z Argentincem, ima dandanes domotožje in mislim, da ji je žal, ker ni ohranila slovenske kulture ter njeni otroci ne govorijo slovensko. Mesto in teža slovenske kulture v življenju posameznika je stvar njega samega. Pri sestri je opazno, da ima občutek krivde in hrepeni po slovenski skupnosti, ker pogosto hodi na slovenske prireditve, ohranja slovenske prehranjevalne navade ter po dvajsetih letih njeni otroci hodijo na tečaj slovenskega jezika, ki ga organizira Filozofska fakulteta, tukaj v Buenos Airesu. Nekateri ljudje se po dolgem času, ko se starajo, želijo vrniti k njihovim koreninam (Jelka 2010, 50 let).

Kljub temu, da se je ta situacija pojavila pri pripovedi intervjuvanke iz mešanega zakona, ne izključuje, da se to lahko zgodi tudi pri ne mešanih zakonih. Andrej pravi, da je mnogo ne mešanih parov, ki ne hodijo v slovensko skupnost in se odločijo, da svojim otrokom ne bodo posredovali slovenske etnične identitete.

Mojca se ne sooča samo z občutkom krivde, da svojim otrokom ni posredovala slovenske kulture, temveč tudi z očitki njenih otrok, da tega ni storila. Njeni otroci so se popolnoma asimilirali v argentinsko kulturo, čeprav so seznanjeni s svojim poreklom.

7.4.11 Strpnost dominantne kulture do manjšinske skupine

Argentina je kozmopolitska družba, zato je razmeroma strpna do drugih kultur. Vsi respondenti s slovenskim poreklom so dejali, da niso čutili diskriminacije s strani prevladujoče kulture. Bili so pozitivno sprejeti, cenjeni in sočustvovani. Razen v Alenkinem primeru, ki je o diskriminaciji dejala naslednje: »Mogoče prej ja, ko sem bila majhna, ampak jaz se tega nisem zavedela. Če pomislim za nazaj, so me nekateri diskriminirali zaradi jezika, ker smo govorili med Slovenci slovensko... To je pravzaprav neolikano, ker smo kar po slovensko govorili

tudi, če so bili zraven Argentinci. Mislim, da smo mi slabo ravnali, zato so tudi oni slabo reagirali. Od takrat se nikoli več nisem počutila diskriminirana« (Alenka 2010, 58 let).

Nekateri respondenti so pripovedovali, da so se Argentinci iz njih ob prihodu v vrtec norčevali, ker niso znali dobro španskega jezika. Enemu od intervjuvanec so zaradi njegovih korenin v srednji šoli izmislili vzdevek, vendar intervjuvanci v splošnem tega niso občutili kot diskriminacijo.

7.5 DRUGI DEL: DRUŽINA IN PARTNERSKI ODNOS

7.5.1 Generacijsko razlikovanje med izvorno in lastno družino

Vzgoja ne obsega samo kulture, temveč tudi vrednote. Vsi respondenti so posredovali svojim otrokom slovensko vzgojo, v večji ali manjši meri, razen Jelke in Mojce. Respondenti so vzgajali na enak način, kot so bili vzgojeni sami, le na enem področju so očitne spremembe. Intervjuvanci so omenili, da je bila vzgoja njihovih staršev bolj stroga in da njihovi starši niso izražali čustev niti z dejanji niti z besedami. Posamezniki, ki so postavljeni v starševsko vlogo v lastni družini pravijo, da je znotraj te več komunikacije in čustvene podpore kot pri njihovi izvorni družini.

7.5.2 Izbira partnerja

Izbira partnerja je pogojena z družbenimi in kulturnimi okoliščinami, vendar je v veliki meri tudi povsem subjektivna zadeva. Nekateri intervjuvanci, poročeni s slovenskim partnerjem, pravijo, da so si vedno želeli slovenskega partnerja oziroma, da niti pomislili niso na možnost, da bi se poročili s partnerjem druge narodnosti. Slovenci, poročeni s partnerjem brez slovenskih korenin, so izjavljali, da so se poročili iz ljubezni, neodvisno od narodne pripadnosti partnerja. Mateja je o pogostosti pojava mešanih zakonov povedala naslednje: »Sedaj je več mešanih zakonov... v moji generaciji so se pari začeli mešati in so se poročali zaradi ljubezni. Mislim, da je bilo prej drugače. Prejšnja generacija priseljencev, ne samo Slovencev, tudi Italijani in Judi, ki so prišli iz Evrope, so se skušali poročati med seboj... niti

ne zaradi ljubezni, ampak ker so bili iste narodnosti... kar je pomagalo, da se ohrani narod« (Mateja 2010, 56 let).

Nekateri respondenti menijo, da na izbiro partnerja izven slovenske skupnosti vpliva to, da se Slovenci preveč poznajo med seboj ter da jih je veliko že v sorodu. Poleg tega, da je dandanes ljubezen glavni dejavnik za izbiro partnerja. Nekaterim Slovencem se je slovenska skupnost zamerila ali se ne počutijo prijetno znotraj nje in se oddaljijo. Domnevamo lahko, da je delovanje skupnosti podobno idealtipskemu »gemeinschaftu«, kjer je veliko socialne opore in družbene kohezije, a tudi veliko nadzora in moralnih sankcij, kar marsikomu ne ustreza. K temu je treba še dodati, da je dominantna kultura strpna do drugih kultur in ceni Slovence, kar pripomore k izbiri partnerja izven slovenske skupnosti.²²

7.5.3 Družina kot temelj ohranjanja slovenskosti

Pomen družine kot dejavnika ohranjanja izvorne kulture je lahko zelo različen. Jelka v svoji lastni družini ni ohranila slovenskosti. Mojca je vsaj preko kuhinje ohranila del slovenstva. V Tejini družini -poleg prehranjevalnih navad-, imajo njeni otroci in mož stik s slovensko skupnostjo ter prijatelje v tem krogu, čeprav ne govorijo slovenskega jezika. Njen mož se ne počuti Slovenec in njeni otroci se počutijo v večji meri Argentinci, ker niso dobili slovenske vzgoje. Ostali respondenti s slovenskimi koreninami so povedali, da pri njih doma, in sicer v njihovi izvorni in lastni družini, prevladuje slovenska kultura. V večini primerov je imel pomen slovenske kulture in običajev večjo težo pri izvorni družini kot pa pri lastni. Marko je še dodal, da so razlike tudi glede na občutenja slovenske kulture znotraj družine:

Menim, da starejši otroci, tako jaz kot tudi starejši sin v moji izvorni družini in moja starejša hčerka sva bolj ostala pri slovenskih koreninah kot na primer moj mlajši brat ali moja mlajša hčerka. Na primer ona se je bolj utopila v argentinsko družbo in tako tudi veliko običajev in navad prinesla s seboj domov. Tako znotraj družine nastanejo razlike in mlajši otroci čutijo v manjši meri slovenskost kot starejši... vseeno mislim, da pri nas doma prevladuje slovenska kultura (Marko 2010, 58 let).

²² Omenjeni razlogi, ki vplivajo na izbiro partnerja, imajo direktno povezavo z asimilacijskimi procesi, ki so podrobneje opisani v poglavju: Višje stopnje asimilacijskega procesa.

7.5.4 Jezik kot indikator stopnje ohranjanja slovenske kulture

Slovenski jezik je ponavljajoči si spomin na slovenske korenine, zato je za večino respondentov pomembno, da se govori doma slovenski jezik. V vseh intervjuvanih družinah se je slovenski jezik ohranil, razen v Jelkini, Mojčini in Tejini družini, ki so poročene z argentinskim partnerjem.²³

Za Matejo je ohranitev slovenskega jezika ključna: »To je ena resnica... tam kjer umre jezik, umre vse. Dokler bo slovenska skupnost imela slovensko govorico, bo jo to držalo naprej. Potem pa bo vse ugašalo kot ena sveča... jezik združuje« (Mateja 2010, 56 let).

Jernej meni, da ni nujne povezanosti med govorjenjem slovenskega jezika in ohranjanjem slovenskih navad. Pri njegovi izvorni družini so ohranili navade, ampak ne jezika in čuti, da je vseeno nosilec slovenskih vrednot ter se počuti Slovenec. Z ženo se pogovarja večinoma v španskem jeziku, a razume slovensko. O določenih temah se pogovarjata v slovenskem jeziku, kot na primer o denarju ali, če vidita koga sumljivega ter se zato počutita v nevarnosti.

Glede na odgovore respondentov ima v vseh družinah slovenski jezik večjo težo. V večini primerov se doma pogovarjajo samo v slovenskem jeziku ali mešajo slovenščino s španščino.

Dejstvo je, da je vključevanje v slovensko skupnost lažje, če se govori slovenski jezik. Starši, ki želijo, da njihovi otroci obiskujejo slovensko šolo, morajo že od rojstva skrbeti, da bodo njihovi otroci govorili slovensko. Tisti otroci, ki ne govorijo slovenskega jezika, lahko obiskujejo slovensko šolo, ki je namenjena začetnikom.

Večina slovenskih intervjuvancev se ob srečanju z osebo s slovenskimi koreninami ponavadi pogovarja slovensko. Če intervjuvanec sreča starejšo osebo, se pogovarja z njo v slovenskem jeziku, če sreča sovrstnika ali mladostnika je jezik pogovora odvisen do primera do primera.

Tamara, ki ima leto dni starega otroka, se zaveda, kako pomembno je govoriti slovenski jezik. Sama bo začela obiskovati tečaj slovenskega jezika, da bo lahko pomagala svojemu otroku v slovenski šoli in da njen mož ne bi prevzel vsega bremena. Pri tem je treba upoštevati, da njen mož zaradi službenih obveznosti ne more veliko časa preživeti z otrokom in ga slovensko učiti. Tamara zato pelje otroka na obisk k tašči, da bi bil čim več časa v stiku s slovenskim jezikom.

²³ Ugotovitve, ki bodo v nadaljevanju izpostavljene, ne držijo za družine, v katerih se ni ohranil slovenski jezik.

7.5.5 Partnerski odnos in konflikti v zakonski zvezi

Na osnovi povedanih življenjskih zgodb se konflikti pojavijo v vsaki zakonski zvezi, neodvisno od kulturnega porekla. Seveda pa etnično homogamne družine nimajo težav na področju kulture, kot jih imajo nekatere etnično heterogamne družine, a to ne pomeni, da težav nimajo, temveč so te druge narave.

Mešani pari se na kulturnem področju skušajo prilagoditi. V vseh primerih so se intervjuvanci uspešno prilagodili med seboj. Teja na kulturnem področju ni imela partnerskih konfliktov, pri njej doma sta se prepletali obe kulturi in je prišlo do ravnotežja med njima. V Mojčini in Jelkini družini je imela večjo težo argentinska kultura. Skupna točka vseh intervjuvancev iz mešanih zakonskih zvez je ta, da je partner s slovenskimi koreninami manj čustven oziroma čustveno ekspresiven kot argentinski partner.

Na področju delitve vlog so opazne razlike med družinami. Današnji časi terjajo, da morata oba partnerja delati, kajti finančni razlogi to zahtevajo. V družinah, kjer oba partnerja delata, si delita gospodinjska opravila, razen v Matejini situaciji, ki meni, da je gospodinjsko delo delo ženske. Alenka in Mojca opravljata izključno gospodinjsko delo in nista zaposleni. Tamara in Katja trenutno opravljata delo gospodinje in vzgajata otroke, zato ne hodita v službo, vendar se nameravata zaposliti, ko bodo otroci zrasli. V zadnjem opisanem primeru jima njuna soproga pomagata pri gospodinjskih opravilih.

Kot sem že omenila, intervjuvanci niso želeli podrobneje razpravljati o konfliktih v svojih družinah, zato sem njihove želje upoštevala. Domnevam, da je bilo temu tako zaradi majhnosti slovenske skupnosti in medsebojnega poznavanja, kar vpliva na večjo zadržanost.

7.5.6 Sprejemanja družine s slovenskimi koreninami člana brez njih

Na osnovi življenjskih zgodb intervjuvancev je družina partnerja brez slovenskih korenin sprejela partnerja s slovenskimi koreninami brez nobenih zadržkov ali predsodkov.

V Tamarinem primeru jo je družina njenega soproga pozitivno sprejela. Po drugi strani sta Lojze in Karel imela težave z družino njenih žena, saj ju ti družini na začetku nista hoteli sprejeti. Sčasoma se je situacija spremenila in sedaj imajo dobre odnose. Pomembno je izpostaviti, da Tamarin partner spada pod tretjo priseljsko generacijo, Karel in Lojze pa

imata partnerke druge priseljske generacije. To pomeni, da so bile pred nekaj leti ali vsaj v tistem času slovenska skupnost in slovenske družine bolj zadržane do Argentinecev.

7.5.7 Vpliv mešanih zakonov na ohranjanje slovenske kulture

Potomci so tisti, ki skrbijo za ohranitev kulture, kajti brez njih se vse izgubi. Pojav mešanih zakonov je dejstvo, ki ga je treba sprejeti kot naraven pojav v sodobnih časih. Najprej je treba pozabiti na predsodke in se prilagoditi neizbežnim sodobnim razmeram: »Argentinci imajo svoje dobre in slabe lastnosti tako kot mi Slovenci. Za sobivanje s človekom, ki ima drugo narodnost, je pomembno, kako se te razlike ujemajo. /.../ Ko se izgubijo predsodki, je asimilacija bolj možna in naravna« (Marko 2010, 58 let).

Vsi intervjuvanci se strinjajo s tem, da mešane zakonske zveze do določene mere negativno vplivajo na ohranitev slovenske kulture. Če obstaja povezava med ohranitvijo slovenske kulture in mešano oziroma ne mešano zakonsko zvezo, le-ta ni absolutna, saj je treba najprej upoštevati subjektivno doživljanje slovenskosti partnerja s slovenskimi koreninami. Seveda je treba poudariti, da se v družini, kjer nista oba starša Slovenca, govori slovenski jezik v manjši meri, kar vpliva na doživljanje slovenskosti. V družinah, kjer mama nima slovenskih korenin, se težje ohrani slovenska kultura in jezik, ker le ta preživlja več časa z otroki. Darinka o tem pravi: »Partnerja sta odgovorna za to, da se ohrani slovenska kultura. Če je mama Argentinka mislim, da je težje, da se otrok nauči jezik, kajti ta preživi več časa z otrokom kot oče. Vsekakor pa je odvisno od slovenskega partnerja ali se ohrani kultura in v kolikšni meri jo doživlja kot del njega« (Darinka 2010, 30 let).

Nazadnje bi rada izpostavila še skupne točke intervjuvancev v zvezi z mešanimi zakoni, in sicer da se veliko argentinskih partnerjev, ki so poročeni s Slovenci, uspešno vključi v slovensko skupnost. Intervjuvanci menijo, da se Argentinski partner moškega spola hitreje prilagodi slovenski skupnosti kot partner ženskega spola. Ženske se hitreje počutijo izključene, ker ne znajo jezika ali čutijo ljubosumje do moževih korenin. Mešane zakonske zveze se bistveno bolj trudijo, da bi ohranile slovensko kulturo, če jim je to v interesu. V

nadaljevanju je Katjina izjava, ki opiše vpliv mešanih zakonskih zvez na ohranjanje slovenskosti:

Mešani pari so kar dobro sprejeti v slovensko skupnost. Po drugi strani se partner, brez slovenskih korenin, če mu je v interesu, kar dobro vključi v slovensko skupnost. Nekateri od teh se bolj zavzemajo za slovenskost kot Slovenci sami. Tako kot obstajajo taki primeri, obstajajo tudi drugi, kjer se za slovenskost ne zavzemajo, bodisi mešan par, bodisi ne mešan par. Mislím, da mešani zakoni vplivajo na ohranjanje slovenske kulture do določene mere, kar pa je odvisno od primera do primera. Otroci iz mešanih zakonov se mogoče težje integrirajo v skupnost in včasih, ker jim je tako težko, razvijejo odpor do skupnosti ter vanjo ne hodijo več. To se dogaja tudi pri otrocih iz ne mešanih zakonskih zvez... nekateri otroci iz mešanih zakonov se počutijo bolj Slovenci kot kakšni, ki imajo oba starša slovenskega porekla. Otrokom iz ne mešanih družin je slovenskost naravna danost, medtem ko se otroci iz mešanih družin borijo, da bi ponotranjili njihovo slovenskost (Katja 2010, 30 let).

8 DISKUSIJA

Empirični del naloge vsebuje bogato predstavo subjektivnih doživljanj intervjuvancev. Tekom raziskave se je izkazalo, da je bila izbrana kvalitativna metoda, in sicer strukturiran intervju, primerna. Zaradi izbire primerne metode so bili rezultati raziskave tudi zadovoljivi. Spoznanje načina doživljanja slovenskosti intervjuvancev je izrednega pomena, saj kaže na smernice razvijanja slovenske skupnosti v Argentini. Seveda pa ugotovitve raziskave ne morem posplošiti na celo slovensko skupnost, saj izbrana metodologija dela ni kvantitativne narave. Želela sem namreč še bolj pridobiti čim več informacij o preučevanem pojavu.

Prvo zastavljeno raziskovalno vprašanje se je glasilo tako: Ali je občutek slovenske etnične identitete pri argentinskih Slovencih tekom generacij postal šibkejši? Etnična samoopredelitev intervjuvancev se razlikuje med generacijami. Opazno je, da je tekom generacij občutek slovenskosti med respondenti postal šibkejši. Jelka, ki je pripadnica druge priseljske generaciji, se je popolnoma asimilirala v dominantno družbo in se ne čuti Slovenka.

Na to vpliva mnogo dejavnikov, čeprav je konec koncev to stvar osebne izbire. Duhovnik Franci Cukjati je v ekspertnem intervjuju povedal, da je viden vpliv ne samo argentinske družbe na slovensko skupnost, marveč tudi družbe kot celote. Sodobne slovenske družine v mnogih primerih ne čutijo več v tolikšni meri cilja, ki so ga imeli njihovi predniki. Namesto ohranjanje slovenskosti so si ljudje iz mlajših generacij izbrali druge cilje, zato je težje dobiti dobre usposobljene učitelje, ki bi otrokom posredovali slovensko kulturo in občutek slovenske nacionalne pripadnosti. Potomci družin, kjer se ne goji slovenskost, ne bodo cenili bogastva slovenske kulture in potemtakem je ne bodo čutili del njih. Tisti, ki ne čuti slovenstva kot del sebe, se bo od njega neizbežno oddaljil.

Prva slovenska priseljska generacija je imela ponotranjeno slovensko identiteto, saj je bila Slovenija njihova rojstna domovina ter so tam preživeli del njihovega življenja. Slovenski priseljenci so mislili, da bodo v tujini le za kratek čas. Ob prihodu v Argentino jih velika večina ni znala španskega jezika, zato so si medsebojno pomagali in se družili med seboj. Poleg tega, ker je mnogo ljudi zapustilo Slovenijo iz političnih razlogov, sta hrepenenje in domotožje po lastnem narodu močnejša. Druga generacija priseljencev je bila še vedno pod močnim vplivom prve generacije priseljencev. Iz tega je razvidno, da je med intervjuvanci

vidna visoka stopnja občutka slovenskosti in se zato etnično samoopredelijo bolj Slovenci kot Argentinci. Tretja generacija priseljencev je izpostavljena sodobnim trendom: realizacija posameznika je postavljena na prvo mesto, tehnološki napredki in globalizacija omogočajo, da se socialne mreže med ljudmi širijo. Ta generacija je že bolj vključena v dominantno družbo. Nekdaj so bile meje med slovensko skupnostjo in Argentinci bolj jasno začrtane. Po mnenju intervjuvancev ni za pričakovati, da bo tretja generacija priseljencev čutila isto navezanost na rojstno domovino njihovih staršev oziroma starih staršev, saj ta nima spomina nanjo, temveč jo pozna le iz pripovedi o njej.

Drugo raziskovalno vprašanje se nanaša na to, ali je bila slovenska skupnost nekdanj bolj zadržana do heterogamnih družin. Vsi respondenti menijo, da je bila nekdanj slovenska skupnost bolj nestrpna do mešanih zakonskih zvez. Strah pred tem, da bi se slovenskost »poslabšala«, je bil zelo močan in zaradi tega je bila slovenska skupnost bolj zaprta, kot je sedaj. Po mnenju večina intervjuvancev glavna izbira partnerja ni več pogojena s tem, da mora imeti iste korenine. V sodobnih časih ima izbira partnerja na emocionalni ravni večjo težo. Dejstvo je, da je pojav mešanih zakonih postal pogostejši v današnjih časih. Statistike kažejo, da je na osnovi vseh prijavljenih zakonskih zvez v slovenski skupnosti od tega 47 odstotkov mešanih zakonskih zvez. Vprašanje je, ali ima to res direktno povezavo in negativno vpliva na obstoj slovenske skupnosti. Na osnovi opravljenih intervjujev sem presodila, da za intervjuvance mešani zakoni niso ključni faktor ohranjanja slovenskosti. Če se partner brez slovenskih korenin strinja, da se otroka vzgaja v slovenski kulturi, lahko to okrepi ohranjanje slovenskosti, medtem ko nestrinjanje partnerja lahko vodi do izgube občutka slovenskosti pri otrocih. Intervjuvanci menijo, da se v mešanih zakonih, kjer mama nima slovenskih korenin, težje ohrani slovenskost, saj je mama tista, ki največ časa preživlja z otrokom. Tiste družine, ki jim je mar, poskrbijo zato, da je otrok v kontaktu s slovensko kulturo in jezikom, bodisi s pomočjo starih staršev s slovenskim poreklom bodisi z intenzivnejšo udeležbo v slovenskih domovih. Franci Cukjati meni, da je mnogo partnerjev brez slovenskih korenin, ki cenijo slovensko skupnost. V njej vidijo pozitivne lastnosti in vrednote, ki v sodobnih časih primanjkujejo in cenijo bogastvo kulture. Iz tega razloga jih mnogo aktivno sodeluje in želi, da njihovi otroci odraščajo v tem, zdravem okolju in da se naučijo slovenski jezik.

Naslednje raziskovalno vprašanje je: Ali otroci etnično homogenih družin bolje govorijo slovenski jezik in se bolj zavzemajo za svojo slovensko identiteto? Intervjuvanci menijo, da za otroke iz mešanih družin ni nujno, da govorijo slovenski jezik slabše. V nekaterih primerih ga govorijo celo boljše od otrok iz homogenih družin. Dandanes so vse družine podvržene tveganjem, bodisi heterogamne bodisi homogamne. Franci Cukjati poudarja, da je predvsem pomembno, da se govori slovenski jezik doma, bere slovenske knjige in da otroci obiskujejo slovensko šolo. Problem ni v sestavi družine, ampak v preživljanju veliko časa mladih izven nje. S stalnim izpostavljanjem mladih dominantni družbi se bogati španski besedni zaklad in se slovenski slabša. Nekateri respondenti menijo, da se lahko slovenstvo vseeno ohrani, četudi se doma ne govori slovenski jezik. Drugi pa trdijo, da so rizične družine tiste, ki slovenskega jezika ne ohranjajo, saj preko jezika ostaja spomin slovenstva živ.

Intervjuvanci pravijo, da so starši iz mešanih zakonov v mnogih primerih bistveno bolj vztrajni pri ohranjanju slovenskega jezika in slovenstva. Ti pari se namreč dan za dnem borijo, da bi slovenstvo ostalo v živem spominu. Temu je tako, ker argentinskim partnerjem slovenstvo ni neka samoumevna realnost, kot je to značilnost homogamnih slovenskih družin. Poleg tega Cukjati še dodaja, da se v obdobjih identitetnih kriz slovenstva otrok iz mešanih parov, velikokrat pojavi večja podpora ter spodbuda s strani njihovih staršev, da ne bi zapustili slovenskega kroga.

Zadnje raziskovalno vprašanje je bilo, ali družine, ki se oddaljijo od slovenske skupnosti, bolj izgubijo občutek slovenskosti. Po mnenju intervjuvancev aktivna udeležba v slovenski skupnosti zagotovo vpliva na lažje ohranjanje slovenskosti, saj so v tem okolju z ljudmi, ki imajo skupno željo po nadaljevanju slovenske tradicije.

Življenjska obdobja posameznikov usmerjajo njihove poti, zato so v določenih fazah večkrat udeleženi pri slovenskih prireditvah ali aktivno sodelujejo v slovenski skupnosti. Na primer posameznik v času otroštva in mladosti lahko veliko časa preživi v slovenski skupnosti, kajti to življenjsko obdobje to dopušča. Odrasle osebe imajo druge skrbi, kot je služba ali ustvarjanje družine. Odrasli se ponavadi vrnejo v slovensko skupnost, ko začnejo njihovi otroci obiskovati slovensko osnovno šolo. Četudi iz osebnih razlogov nimajo vsi možnosti redno obiskovati slovenskih domov, se trudijo, da bi v njihovih življenjih ostala slovenska nacionalna identiteta živa, če jim je to v interesu.

9 SKLEP

Povojna slovenska politična emigracija se je uspešno adaptirala na novo kulturo in okolje. Pred nekaj desetletji je bila do vključevanje v novo okolje malce zadržana, vendar so meje med obema kulturama začele izginjati. Povojni priseljenci so namreč upali, da se bodo kmalu vrnili v njihovo rojstno domovino, toda to se ni zgodilo. Slovenci so bili delavni in vztrajni, poleg tega je bilo med njimi veliko duhovnikov in izobražencev, ki so spodbujali, da se organizirajo in ohranjajo svojo kulturo. Delo argentinskih Slovencev je izjemno, saj že več kot pol stoletja ohranjajo slovenskost. Dejstvo je, da je pri njih občutek slovenske nacionalne pripadnosti zelo močan kljub temu, da je na osnovi opravljenih intervjujih opazno, da je tekom generacij občutek pripadnosti postal šibkejši.

Slovenska skupnost je ustanovila društvo z imenom Društvo Zedinjenja Slovenija, katera usklajuje delovanje slovenskih organizacij, društev in domov v Argentini. Med drugim so ustanovili tudi več krajevnih domov, osnovno slovensko šolo in slovenski srednješolski tečaj, kulturno društvo Slovenska katoliška akcija, dve dobrodelni ustanovi, idr. Argentinski Slovenci se trudijo, da bi ohranili slovenske navade, zato imajo folklorne skupine, pevske zборе, izdajajo več periodičnih publikacij ter imajo svojo radijsko oddajo. Slovenska skupnost nudi svojim članom odlične pogoje, da bi lahko ohranili in obogatili dediščino, ki so jim pustili njihovi predniki. Vendar potrebuje člane, ki so pripravljeni sodelovati in se žrtvovati, da se bo slovenskost čim dlje ohranila. Ljudem, ki se oddaljijo od slovenske skupnosti, bo bistveno težje posredovati slovenske principe njihovim potomcem.

Družina je usodna za vzgojo in osebno rast njenih članov. Že v primarni socializaciji morajo otroci ponotranjiti moralna načela in kulturne vzorce, ki jih bodo vodili skozi lastno življenjsko pot. Družina je torej temeljna institucija, ki bo njihovim članom dala podlago za gojenje slovenstva, zato sem svoje diplomsko dela posvetila pojavu mešanih zakonskih zvez v slovenski skupnosti, saj je število teh v zadnjih desetletjih naraslo. Vse življenjske zgodbe intervjuvancev se med seboj razlikujejo, saj si vsak posameznik začrta svojo pot na edinstven način. Intervjuvanci s slovenskim poreklom imajo skupno točko, da nosijo v sebi zaklad

slovenskosti in je le od njih odvisno, kako ga bodo izkoristili. Intervjuvanci brez slovenskih korenin poročeni s partnerjem s slovenskimi koreninami so odgovorni tudi za ohranjanje slovenskosti, saj je družina glavni steber, v katerem se bo občutek slovenskosti gojil ali ne. Nazadnje bi moje diplomsko delo zaključila z Matejinimi besedami, s katerimi razloži svoj pogled na ohranjanje slovenske kulture danes: »V naši generaciji je bila slovenska kultura zelo pomembna in upoštevana. Zdaj, po šestdesetih letih, je ohranjanje slovenskosti nekaj osebnega in predvsem odvisno od tega, kako partnerja v zakonski zvezi čutita slovenstvo... nobeden namreč ne more posredovati svojim otrokom to, kar ne čuti v svojem srcu« (Mateja 2010, 56 let).

10 LITERATURA

1. Alenka. 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 11. december.
2. --- 2011. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 18. januar.
3. Andrej. 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 27. november.
4. Bajzek, Jože. 1997. *Od skupine k skupnosti*. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka za psihologijo, logoterapijo in antropohigieno.
5. Berger, Peter in Thomas Luchmann. 1988. *Družbena konstrukcija realnosti*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
6. Cukjati, Franci. 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 17. december.
7. Mizerit, Tone, Jure Vombergar, Neda Vesel Dolenc, Tonči Vesel, Nuška Belič Draksler, Mimi Vesel, Marta Petelin in Erika Indihar. 2010. *Brošura: Slovenski srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka- Zlati jubilej*. Buenos Aires: SSTRMB in Urad Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.
8. Čačinovič-Vodrinčič, Gabi. 1998. *Psihologija družine*. Ljubljana: Znanstveno publicistično središče.
9. Darinka. 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 19. december.
10. Dremelj, Polona. 2003. Sorodstvene vezi kot vir socialne opore posameznikov. *Družboslovne razprave XIX (43): 149-170*.
11. Filipčič, Katja. 2002. *Nasilje v družini*. Ljubljana: Bonex.
12. Flere, Segej. 2003. *Sociologija*. Maribor: Pravna fakulteta.
13. Franci. 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 27. november.
14. Jelka. 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 1. december.
15. Jernej. 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 19. december.
16. Mateja. 2010a. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 29. november.
17. --- 2010b. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 13. december.
18. Medvešek, Mojca. 2006. Stiki/odnosi med pripadniki »novih« etničnih manjšin v Sloveniji. *Teorija in praksa 43 (1-2): 62-86*.
19. Milharčič Hladnik, Mirjam. 2009. Moje misli so bile pri vas doma. V *Krila migracij: po meri življenjskih zgodb*, ur. Mirjam Milharčič Hladnik in Jernej Mlekuž, 23-58. Ljubljana: ZRC SAZU.

20. Mojca. 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 11. december.
21. Pavel. 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 29. november.
22. Rant, Jože. 1998. *Zbornik dela v zvestobi in ljubezni 1948-1998*. Buenos Aires: Svobodna Slovenija.
23. Razpotnik, Špela. 2006. Etnična samoopredelitev potomcev priseljencev, socialno ekonomski status in nasilje. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo* 57 (3): 240-247.
24. Rener, Tanja. 2006. Težave s pojmom družine. V *Družine in družinsko življenje v Sloveniji*, ur. Vida Rožac-Darovec in Darko Darovec, 13-26. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales: Zgodovinsko društvo za Južno primorsko.
25. Sedmak, Mateja. 2002a. *Kri in kultura*. Koper: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, Znanstveno-raziskovalno središče.
26. --- 2002b. Etnično mešane zakonske zveze kot oblika medkulturnega soočenja: primer Slovenske Istre. *Družboslovne razprave* XVIII (39): 35-57.
27. --- 2006. Etnično mešani pari in družine: izziv za socialno delo. *Socialno delo* 45 (3-4): 189-195.
28. Sjekloča, Marko. 2004. *Čez morje v pozabo*. Celje: Fit media.
29. Štefka. 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 27. november.
30. Švab, Alenka. 2003. Skrb med delom in družino. *Teorija in praksa* 40 (6): 1112-1126.
31. --- 2006. Družinske spremembe. V *Družine in družinsko življenje v Sloveniji*, ur. Vida Rožac-Darovec in Darko Darovec, 63-88. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales: Zgodovinsko društvo za Južno primorsko.
32. Tamara. 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 29. november.
33. Teja. 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 27. november.
34. Ule Nastran, Mirjana. 2000. *Sodobne identitete v vrtincu diskurzov*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.
35. Vombergar, Jure. 2007. Ob 60-letnici začetka prihajanja slovenskih beguncev v Argentino. *Krščanska revija za duhovnost in kulturo* XXXVI (342/343): 102-109.
36. --- 2010. Intervju z avtorico. Buenos Aires, 1. december.

37. Volarič, Ariana. 2001. Znanstveni pregledi na spreobrnitev a alternativne religije. *Teorija in praksa* 38 (6): 1037-1057.
38. Vovk, Joži. 2004. Južna Amerika-Argentina: slovenska zborovska glasba in njen vpliv na ohranjanje etnične identitete med Slovenci v Argentini. *Naši zbori* 54 (1-2): 38-41.
39. Žigon, Zvone. 1998. *Otroci dveh domovin*. Ljubljana: ZRC SAZU.
40. --- 2001. *Iz spomina v prihodnost*. Ljubljana: ZRC SAZU.

PRILOGE

PRILOGA A: Vprašalnik

Intervju

	Intervjuvanec/ka	Partner intervjuvanca/ka
Starost		
Izobrazba		
Zaposlitev		
Nacionalnost		
Verska pripadnost		
Poročni stan		
Število otrok		
Generacija priseljencev		
(Ne)aktivnost, funkcija/vloga v slovenski skupnosti		

Prvi del: Multikulturalnost in dvojna identiteta

1. Ali poznate zgodovino vaših prednikov? Zakaj menite, da je pomembno ohraniti slovensko kulturo?
2. Če govorimo o skupnih dosežkih argentinskih Slovencev. Kako ste dosegli, da se je že več kot pol stoletja ohranila slovenskost v tuji deželi? Kaj mislite, da je najpomembnejše pri tem (npr. aktivnost v skupnosti, tesna sorodniška povezanost, starši, lastna družina...?)
3. Če bi morali oceniti v odstotkih: v kolikšni meri se počutite Slovenec/ka? Zakaj? Kako in v kolikšni meri ste vključeni v slovensko skupnost? Ali se udeležujete slovenskih prireditev? Kaj vam je pri njih najbolj všeč, vas kaj moti (tekmovalni, nevoščljivi..)?

Ali so vas znotraj slovenske skupnosti kdaj diskriminirali oziroma ste opazili, da druge člane diskriminirajo?

4. Življenje v medkulturni družbi je najbrž zapleteno. Ali se vam zdi, da imate dve etnični identiteti? Kako ste se soočali z dejstvom, da ste nosilec dvojne identitete? Od kdaj se zavedate vaše dvojne identitete? Kje se to vidi, občuti? Kako to vpliva na vaše vsakdanje življenje?
5. Ali lahko vzpostavite ravnotežje med ohranjanjem slovenske kulture in vsakdanjim vključevanjem v argentinsko kulturo? Ali mislite, da vam dvojna identiteta onemogoča integracijo v argentinsko kulturo?
6. Ali ste imeli v vašem življenju krizo identitete? Ste kdaj razmišljali o tem, da bi se oddaljili od slovenske skupnosti, ker bi bilo morda življenje lažje?
7. Kakšno je bilo vaše otroštvo? Kako so potekali stiki z drugimi otroki? S katerimi ste se bolj identificirali: z otroki argentinske ali slovenske narodne pripadnosti? Kako pa vaši otroci?
8. Ali so vas kdaj diskriminirali, ker ste hkrati Slovenec/ka in Argentinec/ka? Ali mislite, da je okolica do vaše narodne pripadnosti nestrpna? Če da, v čem se to vidi?
9. Ali menite, da so se slovenski običaji v Sloveniji skozi čas spremenili? Ali ste mnenja, da imajo ljudje dandanes v Sloveniji enake običaje, kot jih ohranjate vi v Argentini? Zakaj?
10. Kakšna mislite, da je perspektiva mladih argentinskih Slovencev, ki spadajo že v trejo oziroma četrto generacijo? Ali opuščajo slovenskost?
11. V kateri smeri mislite, da se bo v prihodnje razvijala slovenska skupnost? Ali menite, da se bo okrepila, ostala nespremenjena ali mogoče celo izginila?
12. Leta 1991 se je Slovenija osamosvojila. Menite, da je ta dogodek vplival na občutek slovenske nacionalne pripadnosti argentinskih Slovencev?
13. Mnogo argentinskih Slovencev se je odločilo za vrnitev v Slovenijo. Ali bi se vrnil v domovino vaših prednikov (sami oziroma z družino)? Zakaj da in zakaj ne?
14. Ali so vam kdaj ljudje slovenskih korenin v Argentini pomagali pri poslih ali pri iskanju službe? Ali preživljate vaš delovni čas v okolju v katerem delajo tudi argentinski Slovenci in kateri je približno njihov delež? Morda kako drugače, z nasveti, izkušnjami?

15. S čem se ukvarjate v vašem prostem času? V katerem okolju razširjate vaše socialne mreže? Kako pogosto? Ali vaš prosti čas preživljate predvsem z ljudmi, ki imajo slovenske ali argentinske korenine? Zakaj?
16. Na koga se obrnete, ko ste veseli, ko imate težave, ko imate ljubezenske težave...?
17. V kraju v katerem bivate, ali je naselitvena zgoščenost argentinskih Slovencev? Če da, kateri mislite, da je razlog/so razlogi tega pojava? Ali se družite med seboj in z njimi razširite vaše socialne mreže?

Drugi del: Družina in partnerski odnos

18. Ali sta oba vaša starša Slovenca?
19. Kakšna je bila po značilnostih vaša izvorna družina in kakšna je vaša družina?
20. Kje in kako ste spoznali vašega partnerja?
21. Ali pri vas doma prevladuje argentinska ali slovenska kultura? In ko ste bili otrok?
22. V katerem jeziku ste se pogovarjali s svojimi starši? Ste se prej naučili slovenski ali španski jezik? In pri vas doma v katerem jeziku se pogovarjate?
23. Če srečate Slovenca, v katerem jeziku se pogovarjate z njim? S kom komunicirate v slovenščini (sorodniki, prijatelji, širša skupnost, javnost...)? V kolikšni meri?
24. V katerem jeziku se pogovarjate z vašim partnerjem v naslednjih situacijah: doma, pri prijateljih, pri sorodnikih iz vaše in partnerjevi strani, v javnosti, ko se prepirata, ko se dogovarjata o vzgoji vaših otrok, pričakovanjih in denarju? Če pomislite, v katerem jeziku sanjate, razmišljate in štejete?
25. Ali vaši otroci govorijo slovensko? Kateri jezik so se najprej naučili? Če bi morali oceniti od 1 do 10 (10 je najboljša ocena), kako dobro govorijo vaši otroci slovensko?
26. Ali vaši otroci hodijo v slovensko šolo? Ali aktivno sodelujejo v slovenski skupnosti? Kako se vaši otroci soočajo z dvojno identiteto, če jo imajo?
27. Ali dovolite, da vaši otroci hodijo plesat v diskoteke ali na pijačo do jutranjih ur? S kom hodijo, če hodijo. Zakaj?
28. V čem mislite, da sta si z vašim partnerjem najbolj kompatibilna in kaj pripomore k boljšemu partnerskemu odnosu? Ali ste tako nasploh zadovoljni z življenjem, ki ga imate s svojim partnerjem/v etnično mešanem zakonu?

29. V vsaki zakonski zvezi obstajajo različni dogovori o tem, kaj se od zakoncev pričakuje, kaj kdo dela in podobno. Ali mislite, da obstajajo tipično moška in tipično ženska dela, ki se ne smejo prekrivati? Kako je s tem pri vas? Ali se vam zdi, da so se na tem področju stvari spremile, npr. ali opažate kakšne razlike med generacijo vaših staršev in vašo?
30. Ali se v vaši zakonski zvezi pojavljajo razlike glede: čustvovanja in izražanja čustev, načina govora, prehranjevalnih navad, odnosa do denarja, kulture, gostoljubnosti, družinske povezanosti, osebnih in družinskih pričakovanj, pogleda na prihodnost ter percepcij socialnega (družabnega) in zasebnega življenja?
31. V vsaki družini prihaja do napetosti in trenj. Kako skušate reševati konflikte med sabo? Kdo ponavadi popušča? Na katerih področjih se najpogosteje ne strinjate (npr. vzgojo otrok, skrbi, odnos do denarja, sorodniki, itd...)?
32. Kako pogosto hodite z vašo družino k vašim staršem/družino in staršem/družino vašega partnerja? Ali hodite bolj pogosto k enim in zakaj?
33. Kdaj in koliko časa preživljate z vašo družino? Kam pogosto hodite? Ali hodite skupaj na počitnice? Kam in zakaj? Ali so tam tudi Slovenci?
34. Na področju religije. Ali imata oba isto stopnjo religioznosti? Hodita vsako nedeljo k maši? Hodita k slovenski maši?
35. Ko ste bili otrok, kako so vam svetovali vaši starši glede poroke s partnerjem, ki nima slovenskih korenin?
36. Ali veste, če so se Slovenci poročali izključno med seboj ob prihodu v Argentino? Ali mislite, da je pojav mešanih zakonskih zvez postal pogostejši med argentinskimi Slovenci? Kakšno je vaše stališče glede tega? Ali menite, da to slabi stabilnost slovenske skupnosti? Ali ste bolj zadržani do etnično mešanih družin in se z njimi skušate čim manj družiti?
37. Če govorimo o kulturnih razlikah med argentinskimi Slovenci in Argentinci. Ali so si kaj podobni ali ne? V čem so razlike največje?

a. Dodatna vprašanja za mešane zakonske zveze

38. Zakaj ste se odločili za skupno življenje z Argentincem/ko? Kakšen je bil odziv vaših staršev na vašo odločitev? Če starši vajine zveze najprej niso odobraval, se je sedaj to

kaj spremenilo? Kdaj, npr. z rojstvom otrok? Ali se med njegovimi/njenimi sorodniki počutite sprejeti ali čutite, da so malo »rezervirani«?

39. Kako je vaš partner sprejel vašo slovenskost? Ali se je vaš partner vključil v slovensko skupnost in se naučil slovenski jezik? V kolikšni meri doživlja vašo slovenskost kot tujo?
40. Kako je slovenska skupnost sprejela vašega partnerja, ki ni Slovenec? Kakšen je odnos slovenske skupnosti do vaših otrok, ki imajo »mešano« kri?
41. Menite, da multikulturno okolje vpliva na poznavanje slovenskega jezika vaših otrok (v primerjavi z otroki, ki imajo oba starša Slovenca)?

PRILOGA B: Informacije o izvedbi intervjuja

Etnično homogamne zakonske zveze

Par št.	Ime	Datum in ura	Čas trajanja pogovora	Način izvedbe intervjuja pri parih	Kraj intervjuja
1 (1. del)	Marko	ponedeljek 14.11.2010, 13:00	90 minut	posebej	v domu intervjuvancev
1 (2. del)		Torek 18.01.2011, 15:00	10 minut		
1 (1. del)	Alenka	sobota 11.12.2010, 11:00	40 minut		
1 (2. del)		Torek 18.01.2011, 13:00	5 minut		
2	Andrej	sobota 27.11.2010, 16:00	45 minut	skupaj	v domu intervjuvancev
2	Marija				
3	Franci	sobota 27.11.2010, 18:00	45 minut	skupaj	v domu intervjuvancev
3	Štefka				
4	Jožica ²⁴	ponedeljek 13.12.2010, 17:00	30 minut	intervjuvana samo žena	v domu intervjuvanke
5	Jernej	nedelja 19.12.2010, 16:00	90 minut	posebej	v domu intervjuvancev
5	Darinka	nedelja 19.12.2010, 14:00	75 minut		
6	Katja	Torek 21.12.2010, 8:30	90 minut	intervjuvana samo žena	telefonski pogovor

Etnično heterogamne zakonske zveze

Par št.	Ime	Datum in ura	Čas trajanja pogovora	Način izvedbe intervjuja pri parih	Kraj intervjuja
7	Karel	sobota 27.11.2010, 12:00	30 minut	posebej	v domu intervjuvancev
7	Teja	sobota 27.11.2010, 11:00	50 minut		
8 (1. del)	Mateja ²⁵	ponedeljek 29.11.2010, 17:00	60 minut	intervjuvana samo žena	v domu intervjuvanke
8 (2. del)		ponedeljek 13.12.2010, 16:00	25 minut		
9	Pavel	ponedeljek 29.11.2010, 19:30	50 minut	posebej	v domu intervjuvancev
9	Tamara	ponedeljek 29.11.2010, 21:00	15 minut		
10	Jelka	sreda 01.12.2010, 12:00	30 minut	posebej	telefonski pogovor
10	Lojze	sreda 01.12.2010, 13:00	30 minut		
11	Mojca	sobota 11.12.2010, 11:00	45 minut	posebej	telefonski pogovor

²⁴Jožica je vdova.

²⁵Mateja je ločena.

PRILOGA C: Tabela o številu prijavljenih porok, rojstev in smrti Slovenskih priseljencev ter njihovih potomcev v Argentini od leta 1948 do leta 2009

Leto	Poroke Skupaj	Poroke Slovenske	Poroke Mešane	Odstotek slovenskih porok (%)	Rojstva	Smrti
1948	44	32	12	73	68	29
1949	49	40	9	82	171	30
1950	42	37	5	88	160	24
1951	57	52	5	91	124	26
1952	44	43	1	98	136	19
1953	50	38	12	76	156	28
1954	40	35	5	88	148	28
1955	38	31	7	82	171	35
1956	34	28	6	82	115	31
1957	36	27	9	75	154	27
1958	55	43	12	78	125	29
1959	29	23	6	79	143	24
1960	22	16	6	73	119	38
1961	29	24	5	83	134	33
1962	32	26	6	81	108	35
1963	33	25	8	76	100	41
1964	22	18	4	82	113	32
1965	22	16	6	73	106	42
1966	26	18	8	69	93	39
1967	29	15	14	52	80	62
1968	34	19	15	56	97	47
1969	39	24	15	62	91	50
1970	27	14	13	52	84	53
1971	27	13	14	48	79	53
1972	35	19	16	54	62	70
1973	33	14	19	42	78	55
1974	33	17	16	52	85	41
1975	45	15	30	33	92	52
1976	43	18	25	42	85	48
1977	51	14	37	27	94	64
1978	33	18	15	55	97	60
1979	38	19	19	50	93	74
1980	37	13	24	35	78	53
1981	24	14	10	58	70	55
1982	31	14	17	45	100	59
1983	39	15	24	38	72	70
1984	46	20	26	43	102	62
1985	40	18	22	45	94	77
1986	34	17	17	50	98	69
1987	41	25	16	61	95	55
1988	45	14	31	31	100	80
1989	52	17	35	33	95	69
1990	29	14	15	48	101	66
1991	38	18	20	47	83	62
1992	37	14	23	38	85	108
1993	41	16	25	39	78	70
1994	30	15	15	50	81	79
1995	30	13	17	43	88	78
1996	29	9	20	31	80	92

Leto	Poroke Skupaj	Poroke Slovenske	Poroke Mešane	Odstotek slovenskih porok (%)	Rojstva	Smrti
1997	30	12	18	40	78	62
1998	29	6	23	21	92	85
1999	31	14	17	45	66	77
2000	30	8	22	27	66	56
2001	36	9	27	25	51	61
2002	25	8	17	32	52	83
2003	17	6	11	35	52	62
2004	19	10	9	53	46	78
2005	19	5	14	26	21	54
2006	31	11	20	35	45	48
2007	25	5	20	20	24	69
2008	15	4	11	27	24	62
2009	15	4	11	27	30	70
Skupaj	2116	1159	957	53	5708	3390

Vir: Vombergar (podatki iz osebnega arhiva).

Primerjava mortalitete in natalitete je nemogoča, saj ne bi bila zanesljiva. Vombergar je v intervjuju opozoril, da so v številu smrti po posameznih letih vključeni tudi umrli, ki spadajo v prvi oziroma drugi emigracijski val.